

Naročnina mesečno
25 Din, za inozem-
stvo 40 Din — ne-
deljska izdaja ce-
loletno 96 Din, za
inozemstvo 120 Din

Uredništvo je v
Kopitarjevi ul. 6/III

Telefoni uredništva: dnevna služba 2050 — nočna 2996, 2994 in 2050

SCLOVENECE

Ček. račun: Ljub-
ljana št. 10.650 in
10.349 za inzerate.
Sarajevo št. 2563
Zagreb št. 39.011,
Praga-Dunaj 24.797

Uprava: Kopitar-
jeva 6, telefon 2992

Izhaja vsak dan zjutraj, razen ponedeljka in dneva po prazniku

Nesrečna misel

Zdi se, da se sme o vsakem načrtu gospoda Macdonalda za ozdravljenje Evrope reči z besedami iz Novega zakona, da so »oni, kateri so v grob položili prvega, že pri vratih, da odnesejo drugega.« Enaka usoda grozi tudi zamisli, ki ga je šef angleškega kabineta prinesel kot plod razgovorov z Mussolinijem predvčerajšnjim zjutraj iz Rima na ogled v Pariz, čeprav nosi ta najnovejši načrt preporoda Evrope izredno simpatično ime »kluba miru«. Uradni komuniste, ki ga je izdalo še istega dne zvečer francosko zunanje ministrstvo, pravi, da je gospod Daladier, potem ko je rimski projekt evropskega miru proučil, izjavil, da je tudi Francija za prijateljsko sodelovanje štirih evropskih velesil v okviru duha Zveze narodov; kar pa se tiče rimskega načrta v njegovi konkretni obliki, bo treba zelo temeljitega pretresa posameznih točk...

Mislimo, da se ne motimo veliko, če v teh besedah vidimo skrajno vljudno sestavljeno formulo, s katero se polaga plemenita inicijativa gospoda Macdonalda z vsemi častmi v zaslužen grob, radi česar ne bo v Evropi gotovo nihče drugi iznenaden kakor mogoče samo gospod Macdonald. Že v momentu, ko je italijanski vladni komuniste o rimskem sestanku sporočil svetu, da sta italijanska in angleška diplomacija sklenili predlagati direktorij štirih velesil, ki naj vlada Evropo približno tako kakor vlada Italijo gospod Mussolini, je bilo jasno, da je gospod Macdonald ali čisto pasivno popolnoma podlegel začarajočemu vplivu duceja in zastavil svoj veliki vpliv za čisto fašistični zamisel obrzdanja evropskih narodov — ali pa je tudi sam po svoji znani averziji do srednjih in malih držav Evrope, katere g. Macdonald nikoli ni preveč skrival, aktivno doprinesel k rezultatu, ki je v Evropi izzval vse kaj drugega nego prijazno reakcijo. Zakaj če je izmed neštevilnih načrtov, ki merijo na udržitve evropskega miru po minuli vojni, kateri zgrešen, potem je gotovo v kali zgrešen ta, ki hoče pod videzom pacifiističnih tedene bivšega leaderja angleške delavske stranke vsiliti svetu diktaturo Mussolinijevih imperialističnih nazorov o bodoči organizaciji in podobi Evrope.

Gospod Macdonald, ki si je že takoj od početka olajšal eventualni umik s tem, da se na Mussolinijev načrt definitivno ni prav nič vezal, zagotavlja sicer, da nihče ne misli na to, da bi velike države vsiljevale svojo voljo malim; toda to zatrdilo napravila enak vtis kakor zagotavljanja italijanskega časopisja, da direktorij štirih evropskih velesil ni mišljen v nasprotju s forumom Zveze narodov: te izjavi nimata prav nobene druge vrednosti kot sploh take izjave, ki prihajajo po izvršenih dejstvih kot tolažilo onim, ki proti njim protestirajo. Hvala Bogu, da rimski sestanek ni dejstvo v lakem smislu, ampak samo dogodek, kakor smo jih doživeli po letu 1919 že mnogo. Vsi se še spominjamo, da smo imeli takoj po vojni nek conseil suprême, predstavništvo zavezniških velesil, ki je vodilo Evropo do leta 1922, da se določbe verzajskega miru striktno izvedejo in da se spravi v tek ustroj Zveze narodov. Direktorij, kakršnega sta si sedaj zamislila gg. Macdonald in Mussolini, je le povratek k takemu conseilu, s to razliko, da naj bi ta conseil verzajsko pogodbo »počasni, mirno in obzirno« demontiral...

Zakaj komentarji italijanskega in angleškega časopisja (ki je pa zelo rezervirano in vse kaj drugega nego enodušno za g. Macdonalda) ne puščajo nobenega dvoma o tem, da hoče Mussolini doseči soglasje med velesilami, ki naj tvorijo evropski direktorij brez nadležne navzočnosti in besede malih in srednjih sil, samo zato, da se doseže takozvana mirna revizija verzajske mirovne pogodbe. Franciji bi v direktoriju s takimi cilji in smernicami ne bila namenjena druga vloga nego vloga žrtve, ki naj radostno žrtvuje na oltar sama sebe in pridobitve svojih zaveznikov po osvoboditvi od nemškega jarma, dočim bi Nemčija in Italija sporazumno dirigirali ta lepi koncert, pri katerem naj bi Anglija odločala proti Franciji vsakokrat, kadar bi se le-te kakšna žrtev zdela prevelika in preboleča. Težko si je predstavljati, kako je mogel gospod Macdonald, ki v vseh zadevah, ki se neposredno tičejo interesov britanskega imperia, vendar tako zelo realno misli, pristati na tako idejo evropskega koncerta, v katerem bi bili vedno trije proti enemu? Mogoče se je šef angleškega kabineta zamislil v vlogo Metternicha, ki je svojčas zasnova podobni zamisel ureditve Evrope, ki naj bi jo vodila sveta alijanca velesil s soglasjem Francije — toda sveta alijanca je bila zveza držav, ki so zmagale, Francija pa je bila poražena in restavrirana po milosti zmagovalcev. Ali naj danes Francija igra isto vlogo kakor na dunajskem kongresu, ko pa je danes ona zmagovalka, Nemčija pa, ki je morala doživeti poraz svojega imperializma nad Evropo, naj diktira svetu zopet svoje pogoje, da se ohrani mir? Ako rečemo, da je tak zamisel nerealna, smo rabili najmilejši izraz, ki je mogoč v tem primeru. Samo zmagovalcev v vojni more Evropi diktirati tako politično podobo, ne pa »klub miru«, ki se more zaenkrat naslanjati samo na v ničemer ne utemeljene pretenzije italijanskega in nemškega fašizma, ki se začneta pri »poljskem koridorju«, nasičena pa bi bile šele na razvalinah svobode vseh »srednjih« in »malih« evropskih narodov!

Mislimo, da je spričo tega odveč, če bi izgubljali veliko besedi o stališču, ki nam ga narekujejo naši lastni življenjski interesi napram »direktoriju«, kakor si ga je zamislil Mussolini in ga s blagohotnimi čustvi sprejema gospod Macdonald. Ta dva državnik nista samo namenila pri vodstvu evropske politike vloge poslušnih blapcev zapadnim poveljskim narodom, ampak sta, kakor nam povedo angleški listi, izključila od kakršnegakoli soodločanja in vpliva tudi vso orientalo Evropo, to je Poljsko in pa Rusijo, ki je imela dozdaj vsaj indirektno veliki vpliv na Evropo po Zvezi narodov. Naj to stališče še tako odgovarja tradicionalni Slo-

Naše stališče glede posvetovanj v Rimu

Odločna borba malih držav proti diktaturi velesil

Zveza s Poljsko na vidiku

Belgrad, 22. marca l. V uradnih krogih naše zunanje politike vlada velika rezerva glede dogodkov, ki so se zadnje dni izvršili na polju zunanje politike in ki se tičejo poskusa, organizirati mir med evropskimi narodi z ustanovitvijo direktorija štirih velesil z izključitvijo sodelovanja malih držav. Toda odgovorni krogi zasledujejo razvoj pogajanj v Rimu in v Parizu z največjo pozornostjo in že dejstvo, da je naš zunanji minister, akoravno ima v Ženevi svojega delegata Konstantina Fotiča, smatral za potrebno, da v kratkem presledku ponovno potovanje v Ženevo in da sam osebnostno prevzame vodstvo ne samo naše jugoslovanske delegacije ampak delegacij Male antante, dokazuje, da se delovanje diplomacije velesil zasleduje z budnim očesom. Voditelji Male antante ne bodo dovolili, da se jih preseneti niti, da se interesi malih držav postavijo pod kontrolo evropskega direktorija izven območja Zveze narodov.

Kako se nameravajo braniti države Male antante? Ustanovitev pakta med Češkoslovaško, Romunijo in Jugoslavijo je bila nujna posledica, to danes pada jasno v oči. Že več kot šestmesečnega prizadevanja Velike Britanije in Italije, da se »malim« državam prepreči, da bi s svojimi pri Zvezi narodov enakovrednimi glasovi onemogočavale še nadalje sklepe, ki so jih velesile spoznale za dobre. Kakor hitro se je v Evropi namreč uveljavilo načelo, da naj pri ocenjevanju pravic in pri vrednotenju dolžnosti, v kolikor se tičejo narodov, igra odločilno vlogo število prebivalstva, oziroma številna moč stoječe vojske, mesto etičnih norm mednarodnega prava, potem je bil pakt med državami Male antante nujnost državne in narodne samcobrambe.

Male države bodo torej v prvi vrsti ta pakt še izpopolnile z skupnim in enotnim delovanjem tudi na drugih poljih, kjerkoli bo koristno in potrebno, da s tem dokažejo svojo eksistenčno upravičenost in da bo njihova želja pridobila na teži v zboru evropskih držav, ki so uvedle razdelitev v velike in male države ali države prvega in drugega reda.

MacDonald-Mussolinijev načrt

Položen ad acta!

Bisloveni pridržki Francije, ki ne zapusti svojih zaveznikov

Francoski komuniste

Pariz, 22. marca. Vlada je izdala tale komunikacije o razgovorih med francoskimi in britanskimi ministri, ki so izmenjali danes svoje misli o predlogih, katere je sestavil na rimskem sestanku Mussolini in katere je prinesel v proučitev v Pariz Macdonald:

Britanski premier in državni tajnik za zunanje zadeve sta se ustavila v Parizu na povratku iz Rima, da obvestita predsednika francoske vlade in zunanje ministra o značaju svojih razgovo-

rovanj z Mussolinijem. Angleški in francoski ministri so v dolgih razgovorih izmenjali svoje misli. Francoski ministri so se zahvalili svojima angleškima tovarišema za informacije, ki sta jim jih prinesla in ki jim bodo omogočile podrobno proučitev predlogov. Ministri obeh držav si bodo v kratkem spet sporočili, kakšno stališče so zavzeli. Francoski ministri so izjavili, da žele, naj bi se v interesu evropskega miru doseglo v okviru Zveze narodov zaupno sodelovanje med štirimi evropskimi velesilami in stalnimi člani ZN.

Predsednik francoske vlade Daladier

Brez „malih držav“ ne!

Pariz, 22. marca. Ž. O večeršnjih pogajanjih francoskih in britanskih državnikov se pozitivno ve samo to, da je Francija prvi člen Mussolinijevega načrta, ki določa 10 letno obdobje premirja, kakor tudi 10 letni odmor v uporabi nasilnih sredstev pri reševanju mednarodnih sporov, označila kot sprejemljiv. Kar se pa tiče ostalih členov pakta, je Francija stavila številne omejitve in ugovore, radi česar bo brezpogojno prišlo do dolgotrajnih pogajanj, za katere pa danes še nihče ne more vedeti, kako in kdaj se bodo končala. Kar se tiče točke, ki določa revizijo mirovnih pogodb, so zahtevali francoski državniki, da mora v tem okviru brezpogojno in izključno veljati čl. 19 pakta Zveze narodov, ki odreja, da revizijske predloge prouči Svet Zveze narodov, radi česar ne bo mogoče enostavno ignorirati malih držav, ter je na ta način zavarovana pravica veta vsakogar. Kar se tiče predloga, da štiri velesile sodelujejo v vseh kolonialnih vprašanjih in da se izvrši revizija obstoječih kolonialnih mandatov, so francoski državniki izjavili, da so pripravljeni pogajati se v tem vprašanju.

Agencija Havas je izdala danes komunikacije, v katerem pripominja, da pripombe Daladiera in Boncourja na večeršnje italijanske predloge vsebujejo v glavnem sledeče štiri točke: 1. Če bi ta pakt, ki bo ostal omejen samo na štiri velesile, ne razdelil Evrope v dve kategoriji narodov, potem bi bil sprejemljiv; 2. po tem aktu kaže, da se hoče vmešati v obstoječe pravice Zveze narodov, pred katero so vse države enakopravne; 3. potrebno je oceniti posledice in pogoje revizije. Na

Nevarni odmevi iz Rusije

„Nemčijo vodijo avanturisti“

Moskva, 22. marca. »Izvestije« prinašajo članek z naslovom »Kam gre Nemčija«. Pisec navaja nemški list »Kreuzzeitung«, ki je hvalil govor Molotova o zunanji politiki Sovjetske Rusije, čes, da je ta govor zelo preudaren in miren. Zal pa vodijo nekatere države zdaj razni avanturisti. V tej zvezi navaja Hitlerjevo izjavo, da se Nemčija lahko polasti novih ozemelj samo v Rusiji. Podobno piše nacionalni socialist Rosenberg v neki svoji knjigi, da bo morala Nemčija uničiti Poljsko in zasesti del sovjetskega ozemlja, z neodvisno Ukrajino pa skleniti zvezo. Nemško vladno časopisje se pritožuje nad načinom, kako sovjetski listi komentirajo nem-

Razvoj odpora proti zamisli diktature štirih velesil v Evropi pa bo vzel, vsaj tako se tukaj namiguje, še eno drugo smer. Poljska republika se je, odkar je prevzel vodstvo zunanje ministrstva polkovnik Beck, prizadevala, da se v Ženevi in drugod po zapadni Evropi uveljavi kot velesila, kar je tudi v resnici. Nedavna potovanja ministra-pomočnika grofa Šembeka po Evropi so imela ta namen ali ohraniti vrhovno avtoriteto Zveze narodov, kjer se vse države enakovredno uveljavljajo, ali pa najti v diktatorskem direktoriju Evrope peto mesto. Ta prizadevanja se očitno niso posrečila, kajti rimski sestanek te možnosti niti omenil ni. Zaradi tega ter zaradi preobzirne in premalo pogumne francoske zunanje politike se je v Varšavi rodilo spoznanje, da je zblizanje z državami Male antante za enkrat edino sredstvo, ki stoji na razpolago v borbi proti evropskemu direktoriju štirih kakor tudi proti nevarnostim novega režima v Nemčiji.

Menda ne bomo razkrili nikake tajnosti, če omenimo, da so se med ministri Male antante ter polkovnikom Beckom že pričeli razgovori o eventualnem vstopu Poljske v pakt Male antante, ki bi se izvršil tako, da bi se ustvaril še en permanentni svet in še eno permanentno tajništvo v Ženevi, v katerem bi sedeli zastopniki Male antante in Poljske. Poljska bi se na ta način ne vtelesila v pogodbo Male antante ampak ustvarila bi se nov pakt, ki bi obsegal vse štiri države, določeval skupno zunanjo politiko, dal smernice za vsakovrstno sodelovanje v obrambi državnih meja in drugih interesov in predstavljal nasproti zapadnim velesilam eno ogromno velesilo 85 milijonov ljudi.

Odpira se še ena možnost, ki jo zna narekovati potek zunanje političnih dogodkov. Takoimenovane male države bodo prisiljene, četudi nerade, da se zanimajo za to, kakšno korist bi utegnili imeti za nje, pri organizaciji evropskega miru, ki naj bi bil tudi za nje pravičen, tesnejše sodelovanje z Rusijo. Vesti iz Ženeve namreč namigujejo, da so se na inicijativno polkovnika Becka in še drugih ministrov Male antante že napravili prvi poskusni koraki.

vsak način se mora zaslišati in vpoštevati stališče Poljske in male antante; 4. potrebno je zvesti s pomočjo kakšnega varnostnega ukrepa se lahko dovoli pravica Nemčije do enakopravnosti v orožju.

Angleški ministri so priznali, da je potrebno, da francoski strokovnjaki proučijo celotni načrt. Obe vladi sta se obvezali, da bosta v najkrajšem času izmenjali svoj stališči v tem vprašanju v vseh podrobnostih.

V zvezi s tem komunikacijem objavlja še nacionalistični »Echo de Paris«, da niso resnične vesti, da bi bil Daladier sprejel britansko-italijanski načrt. Nasprotno, pridržal si je pravico, da stavi dalekosežne protipredloge. Druga važna omejitev, ki jo zahteva Daladier, je razorožitveni problem. Tu je Daladier mnenja, da bi brezpogojno priznanje nemške enakopravnosti rodilo brezpogojno oboroževanje Nemčije.

Francija trdna

London, 22. marca. Ž. Pertinax piše v »Daily Telegraphu«, da Daladier pravzaprav ni gladko odbil britansko-italijanskih predlogov, pridržal pa si je pravico, da postavi celo vrsto ugovorov, to tembolj, ker Mussolini o priliki konferenca z Macdonaldom ni pokazal preveč volje pogajati se o francosko-italijanskih spornih vprašanjih in v tem oziru sploh ni hotel iti Franciji prav nič na roko. Včeraj se Macdonaldu ni posrečilo, da bi v kateremkoli oziru pridobil Daladiera za svoje stališče, ker se je Daladier energično branil. Radi tega se bo najbrže razvila dolgotrajna diplomatska debata. Novi sestanki državnikov še niso določeni.

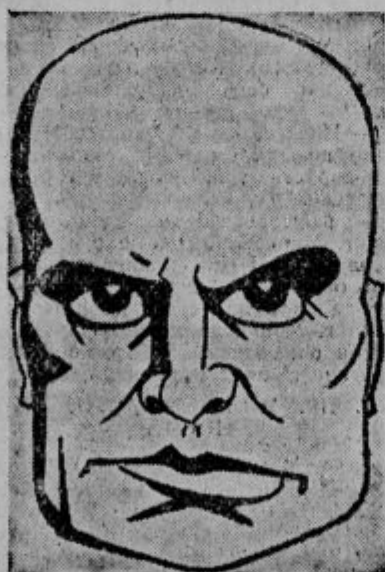
Pariški dopisnik »Daily Herald« poroča, da je Macdonald vztrajal v Rimu na tem, da se v pakt vpiše tudi kolonialni problem ter je poudarjal, da bi bila Velika Britanija pripravljena vrniti Nemčiji nekaj kolonij izključno radi tega, da pridobi Hitlerja za italijansko-britanski načrt.

MacDonald se opravičuje

Pariz, 22. marca. Ž. Davi sta Macdonald in sir Simon odpotovala z letalom v London, kamor prideta danes popoldne. Na vladni seji, ki se bo vršila še popoldne, bo Macdonald podal obširen ekspozice svojim ministrskim tovarišem o pogajanjih, ki jih je vodil v Parizu, Ženevi in v Rimu. Nocoj pa bo imel najbrže tudi govor v poslanski zbornici. Pred svojim odhodom je Macdonald izjavil časnika, da angleško-italijanska inicijativa v nobenem slučaju ne gre za tem, da poruši Zvezo narodov, temveč ji hoče nasprotno pomagati.

Poljska nastopa

Varšava, 22. marca tg. Poluradna »Gazeta Poljska« napoveduje, da se je začela diplomatska protiakcija Poljske proti rim. paktu. Desničarska opozicijska »Gazeta Varšavska« zahteva politično aktivnost v Rimu samem, ker vodi protiakcijo samo minister Beck v Parizu.

Mussolini

Po otvoritvi Hitlerjevega režima v Potsdamu

„Hitlerjeva pomlad“

Brezidejen, prazen, pustolovski govor

Od našega monakovskega dopisnika smo sprejeli spodnje vrste. Prinašamo jih kot značilen doprinos k dogodkom v Nemčiji, ne da bi sami zavzeli kakršnokoli stališče.

Monakovo, 22. marca. (Telef. »Slovenec« — dr. W.) Velikostne pompoznosti otvoritve nemškega parlamenta so mimo. Vsakdanje življenje je nastopilo in izza melodij starih cesarskih popevk, izza blestečih uniform starih cesarskih oficirjev, izza hrbitov cesarskih generalov in izza plapolajočih starih cesarskih zastav je zazijala z meglo prepredena vsakdanjost.

Kot neboljen fant je stal ta Hitler, soboslikar, pred starim nemškim hrastom Hindenburgom, ki veže »staro slavo pruskih armad s poletom mladih rodov prerajane Nemčije«. Z mrkami obrabi so ga gledali stari pruski »Haudegani«, s tajinstvenim smehom so se mu nasmejevali, kot nekaj Kerenskiju v Rusiji — stari pruski princ, med tem ko je zunaj valovila stotisočica množica ljudi, ki so sledili njegovim besedam.

S hrepenenjem, da s hrepenenjem smo pričakovali, kaj nam bo ta človek, ki je 15 dolgih let rotel in grozil, vabil in obljubljal, stiskal pesti in lomil, prinesel, ko mu bo izročena usoda 60 milijonov nemškega naroda, da pogasi glad in žejo milijonov, ki so zapustili družine in cerkve in sledili magličnosti njegovih protokovanj.

In kaj je prinesel. Majhen v tem grozoto vzbujajočem okviru pruskega militarizma in osvobodnega tevtonskega duha je bil ta govornik in majhen je bil njegov govor. Najslabši brez dvoma, kar jih je držal v dobi svoje politične kariere. Niti grozil ni, niti obljubljal več ni, kot da bi ga bilo strah pred stari pruski silami, ki so na njegov neboljen poziv vstale iz davnih grobov in se zbrale v novi Walhalli, ki jo je klical, ne da bi je poznal. Kerenski!

Nič več starega poleta, nič več novih perspektiv! Brez življenja, brez idej, brez vsebine je bil ta govor v senci pruskih kraljev, ki so vstale in ga bodo zadušile, predno se bo tega zavedel in morda prinesle novo neizmerno gorje onim ljudskim masam, ki so od Hitlerja pričakovale sreče!

Zedinjenjem nemških plemen, v pruskem duhu, primate politike, ki naj ogleda in vodi življenjski boj naroda, podvig vseh življenjskih narodovih

Tako se govori po prusovski!

Otvoritvena seja pruskega deželnega zbora

Berlin, 22. marca. tg. Pruski deželni zbor, ki se je sestel danes k otvoritveni seja, se je po kratki seji zopet odgodil. Predsednik deželnega zbora je dobil pooblastilo, da določi čas in dnevni red prihodnje seje same. Proti pričakovanju pa ni prišlo do volitve pruskega ministrskega predsednika. Ni se razjasnilo vprašanje, ali naj postane pruski ministrski predsednik Papen ali pa kak narodni socialist. Prvotno se je nameravalo določiti von Papena za ministrskega predsednika, pa je ta misel zadela na odpor pri narodnih socialistih v deželnem zboru. Zdi se, da se ta odpor ni mogel odstraniti, tako da bo do prihodnjega sestanka deželnega zbora, ki se pričakuje začetkom maja, ostala na vladi komisarska vlada s Papenom kot komisarskim ministrskim predsednikom.

Seja pruskega deželnega zbora je bila pod istim vtiskom, kakor včerajšnja otvoritev državnega zbora v Krolvi operi. Poslopje je bilo strogo zastraženo, na poslopju samem pa so vibrirale tri zastave, črno-belo-rdeča, hitlerjevska, na sredi pa črno-bela pruska zastava. Z enakimi zastavami je bila okrašena tudi seja dvorana. Starostni predsednik narodno-socialistični general Litzmann je otvoril seja z izjavo, da mu je srčna potreba izjaviti, da se narod za narodni preokret mora zahvaliti samo Adolfu Hitlerju in narodno-socialističnemu pokretu. Narodni socialisti ne priznavajo nobenega drugega voditelja nemškega naroda, kakor Adolfa Hitlerja. Dobesedno je dostavil: »V tem smislu odvijam deželni zbor Hitlerjeve pomladi«. Zelo oster govor je imel narodno-socialistični deželni poslanec Franc Kube, ki je porabil priliko za to, da je nasprotnike spominjal na vse krivice, ki so jih v preteklih letih napravili narodno-socialističnim poslanecem, ko so bili v opoziciji.

Berlin, 22. marca. tg. V pruskem deželnem zboru je rekel narodno-socialistični voditelj Kube, obrnjen k socialistnim demokratom: »V tej hiši vi in taki ljudje ne boste govorili. Mi tudi prej nismo smeli govoriti, mi bomo preprečili, da ne boste zopet odprli svojega neumitega gobca, ki ste ga zlorabljali štirinajst let za to, da ste z drekom pljuvali na narodne socialiste, jih psovali in zijali nanje.« Zunanje politično pa je zanimivo, da je Kube izjavil, da s posebnim veseljem pozdravlja prihod osmih zastopnikov avstrijskih narodnih socialistov, ki so prisotni kot gostje. Rekel je: »Kot voditelj narodno-socialistične politike v tem domu in po nalogu Adolfa Hitlerja izjavljam kot Prusi: Mi Prusi smo Velenemci in ostanemo. Svoj cilj bomo dosegli, ko bo vsa Nemčija skupno z Nemško Avstrijo spojena v naši domovini v eno veliko državo.«

Govornik nemških nacionalcev pa je izjavil: »Če se sestajamo danes na rojstni dan našega starega junakega cesarja, smemo pač tudi reči, da upamo, da bo nekoč tudi prišel čas, ko bo nad prusko Nemčijo vladala hohenzollerska krona.«

Poslanska zbornica je končno izvolila za prvega predsednika zopet narodnega socialista Kerla za prvega podpredsednika narodnega socialista, za drugega predsednika centuramaša, za tretjega podpredsednika pa nemškega nacionalca.

Balkanska konferenca

Pogajanja med Grki in Bolgari

Sofija, 22. marca. Ponoči je preko Ruškega prispela v Sofijo grška delegacija, ki se je udeležila balkanske konference v Bukarešti. Delegacija vodi Papanastasiu. Grška delegacija bo ostala v Sofiji dva dni in bo stopila v zvezo z nekaterimi bolgarskimi ministri, s katerimi se bo pogajala za ureditev še neurjenih finančnih in gospodarskih vprašanj med Grčijo in Bolgarijo, da bi se potem takoj lahko prešlo na reševanje vprašanj političnega značaja. Papanastasiu je danes ob 13 sprejel v poslopju

ali za ustvaritev nemške bodočnosti, neklonljiva avtoriteta, ki naj pometa z dosedanjim oklevanjem državnega vodstva, uničevanje vseh, ki so državi škodljivi, ustvaritev prave nemške skupnosti v jeklenem obroču discipline, ki naj objame vse stanovne in vse razrede. Ali je to tretje cesarstvo? Ali je v tem kruh, katerega čaka 10 milijonov brezposelnih, ali je v tem garancija miru, po katerem naravnost drhtijo široke plasti delovnega ljudstva, ali je v tem orožje proti razkrajajočim silam nemorale in brezboštva, ki glodajo na temeljih narodovega zdravja, ali je v tem bič, s katerim naj se izženejo izrodki sebičnega kapitala, ki sedi na virih narodovega bogastva? Ali vidite tukaj tisto magično palico, s katero se bo izvršil notranji, duševni preporod nemškega naroda, ki bo zagarantiral njegovo zunanjo svobodo in njegov zunanji materialni blagor?

Puhle fraze, ki dišijo po narodni cerkvi in novem razrednem boju. In temu na ljubo nemški narod žrtvi je svobodo demokracije, svobodo misli in svobodo besede!

Niti ene besede hvalečnosti na naslov vseh onih, ki so sprejeli Nemčijo, ko je pol mrtva izšla iz svetovne morije, izžepana, obubožana, ki so proti vsakim upom upali, ustvarjali, se borili proti težavam in izvršili vse to ogromno delo gospodarskega podviga, pred katerim je svet z občudovanjem obstal!

Zastave, uniforme, muzika, parade in bakljade, to ni program, ki ga nemški narod potrebuje. Ko bo to izginilo, bo ostala praznina, če se ne bodo v Hitlerjevi okolici znašli drugi ljudje, med onimi pred vsem, ki so v Potsdamu z mrkami obrabljali izpod jeklenih čelad gledali na vse to ceremonije ali z ironičnim smehljajem spremljevali apoteozo pustolovca, drugi ljudje, pravim, ki bodo mase, ki jih je 15 letno hitlerjevo demagoško razgibalo, z drugimi gesli podvržili in podjarmili. Kdo ve? Mase niso zveste, niti takrat, ko jim poleg circesens nudiš tudi kruha, kako naj ostanejo zveste, ko se jim dajejo samo circesens, kruha pa ne! Kerenski!

Potsdamska ceremonija me je nebole spomnila na to žalostno figuro iz ruske revolucije, ki sedaj kot senca tava po evropskih državah, preganjana od duhov, katere je poklicala, in prokleta od milijonov, ki so zaradi njega žrtvovali svobodšine odrešenega človečanstva. Za Hitlerjem vidim druge, ki vstajajo, ki bodo morebiti res dali nekaj novega. A bojim se, da niti Hitlerja niti njegovih epigonov nemški narod in Evropa ne bosta blagoslovila za to, kar sedaj v Nemčiji prihaja.

Prve naredbe: kazni, zapori...

Berlin, 22. marca. AA. Predsednik Hindenburg bo podpisal tri uredbe na podlagi čl. 48 ustave. Po prvi uredbi bo proglašena amnestija za vse zločine, storjene med bojem za zmago nacionalne revolucije. Druga uredba bo predpisala stroge kazni za vsakogar, kdor bo nosil uniforme skupin, ki podpirajo vlado nacionalne obnove, ne da bi bil član te skupine. Kazen za to bo od navadne ječe do smrtne kazni v težjih primerih. Zapor do 2 let ali pa ječa v težjih primerih bo kazen za vsakogar, kdor bo širil netočne ali pretirane vesti, ki bi mogle škoditi ugledu države ali pa skupini, ki podpirajo vlado. Tretja uredba bo imenovala izjemno sodišče za zločine, ki pridejo pod pravosodje odloka o zaščiti nemškega naroda in države ter novjših uredb.

Nov poslovnik nemškega državnega zbora

Berlin, 22. marca. tg. V odboru državnega zbora za poslovni red, sta danes centrum in bavorska ljudska stranka glasovale za predlog vladne stranke. Predlog socialistnih demokratov, naj se 11 zaprtih soc.-demokratskih poslancev takoj spusti na svobodo, je bil odklonjen s 15 glasovi narodnih socialistov proti 6 glasovom socialistnih demokratov. Pri tem centrum in bavorska ljudska stranka nista glasovala. Pri posvetovanju o novih določbah poslovnega reda, ki onemogočajo vsako obstrukcijo, je izjavil narodni socialist Franck: Mi zahtevamo zase isto pravico, ki so jo zahtevali socialistni demokrati meseca novembra 1918, namreč, da posrečena revolucija daje temelj za nov pravni red. Na podlagi posrečene nacionalne revolucije bomo mi tu odločevali, kaj ima v bodoče v Nemčiji veljati kot pravo. Oba predloga o poslovnem redu sta bila potem sprejeta z glasovi narodnih socialistov, centra in bavorske ljudske stranke proti glasovom socialistnih demokratov.

Kdo je zažgal parlament?

Berlin, 22. marca. tg. Glede požara v poslopju nemškega državnega zbora se je sedaj izdalo uradno poročilo, katero ne trdi več, da bi bili tudi socialistni demokrati v zvezi s požarom. Prijeti holandski komunist van der Lubbe je bil razen z nemškimi komunisti v zvezi tudi z inozemskimi komunisti, tako tudi z onimi, ki so bili radi atentata na sofijsko katedralo l. 1925 obojeni na smrt odnočno na težko ječo. Dotične osebe so zaprte. Uradno poročilo pravi na koncu: Za to, da komunistični krogi niso v zvezi s požarom palače drž. zbora, ne dajejo poizvedbe najmanjšega poudarka.

Angleži: „divjaštev preporoda“

London, 22. marca. AA. »Times« komentira nedavne dogodke v Nemčiji in pravi: Divjaštev nemškega preporoda se je dočel skoraj izključno obračalo samo zoper Nemce. Toda kadar bi prišle podobne metode na vrsto tudi nasproti tujim državam, bi mogle postati predmet skrbni in pozornosti drugih držav.

bolgarske akademije znanosti zastopnike inozemskega tiska v Sofiji, katerim je podal kratek ekspozit o rezultatu dela na zadnji balkanski konferenci v Bukarešti. Papanastasiu je zlasti poudarjal, da vprašanja manjšin ni mogoče rešiti toliko časa, dokler se med balkanskimi državami ne ustvari atmosfera prijateljstva, zaupanja in vzajemne varnosti, za katero bo balkanska konferenca na svojih bodočih sestankih z vso energijo delala.

„Slučajna diktatura“ v Avstriji

Schutzbund bo razpuščen

Dunaj, 22. marca. Zjutranja »Reichspost« piše, da vlada pripravlja zopet celo vrsto novih nujnih naredb radi večeršnje razprave pred porotnim sodiščem, ker so porotniki oprostili 6 članov republikanskega Schutzbunda, ki so umorili nekega rudarja in tri narodne socialiste. Po nujni naredbi naj bi se ukinila porotna so-

dišča in ponovno sprejela smrtna kazen. Istotako namerava vlada z nujno naredbo spreminiti volilni zakon. Danes bo izšla nujna naredba, s katero bodo spremenjene carinske tarife, vendar pa pri tem naglašajo, da bodo vse spremembe izvršene iz čisto gospodarskih razlogov.

Borba na daljnem vzhodu

Amerika se zasidra v Kitaju

Tokio, 22. marca. Z. Po poročilih lista »Nišiniš« iz Kantona je Amerika spopad med Kitajsko in Japonsko izkoristila za to, da okrepi svoj lasten vpliv v kantonski provinci. Pogovar se pokrajine Čenčitang je že popolnoma pod ameriškim vplivom. Nadalje poroča omenjeni list, da sedaj faktično vršijo ameriški svetovalci vso oblast v Kantonu in da je prejšnji

mornariški kapetan ameriške mornarice Marie postal vrhovni svetovalec kantonske vlade v vojaških vprašanjih. Mnogi ameriški častniki so zaposleni s tem, da vadijo kitajske vojake za borbo na morju, kopnem in v zraku. Od poslila 30 milijonov dolarjev, ki ga je dala Amerika Kitajski leta 1933, je uporabljenih že 7 milijonov dolarjev za nabavo orožja.

K zadnjemu polomu v Ameriki

Ameriška finančna kriza

(Izvirni dopis iz Zedinjenih držav)

6. marca 1933.

Rooseveltova vlada se je takoj po ustoličenju znašla pred silno perečimi vprašanji. Ves gospodarski stroj je takorekoč v razpadu. Državne vlade odpuščejo. V zakonodajni države Severne Dakote so že resno razpravljali za odpad od Unije. Država Indiana je dobila guvernersko diktaturo. Južne države prosijo za zvezno pomoč. Farmerji držav Iowa in Wisconsin se puntajo in tudi drugod je pretekle mesece prišlo do opetovanih izgrediv. V državi Mississippi je bilo tekom preteklega leta prodanih na javni dražbi 60.000 posestev, da se plačajo državni in zvezni davki. Brezposelnost je vse splošna. Hooverjeva finančna rekonstrukcijska korporacija je učinkovala kakor kaplja v morje. Finančne in industrijske grupe res izjavljajo, da jih je korporacija rešila propasti, toda splošno se med ljudstvom prav nič ne pozna izboljšanje. Davki pa so neznošni. Posestniki niti v najbolj cvetočih mestih ne morejo več vzdrževati.

Novi predsednik

Novi predsednik eicer veliko obljublja in je takoj prve dni že storil važne korake, ki naj vodijo v sanacijo razmer. Predvsem je sklical k posvetovanju guvernerje vseh držav. Temu je sledilo oklicanje izrednega zasedanja zveznega kongresa. Kabinet je bil pravočasno sestavljen, da se je takoj po ceremonijah lotil administrativnega dela. Kabinetno delo je mogoče malo spravila s tira nenadne smrti senatorja Walshe, imenovanega zveznega tajnika za pravosodje. Kot odličen državnik je imel postati nekaka duša Rooseveltovega kabineta. Na njegovo mesto pa je bil imenovan istokotni odličen senator Cummings. Ostali zvezni tajniki so manj znane osebnosti, ne kakor se je splošno pričakovalo, da bodo v Rooseveltovem kabinetu sami prvaki iz ameriškega državništva.

Ob nastopu Roosevelta je ameriško javnost najhuje zadel bančni zastoj. Dasi je bila kriza napovedana in so se njeni predznaki posamič porajali že par mesecev, je splošno ustavljenje bančnega poslovanja neprijetno presenetilo vso deželo. Kriza se radi momenta, v katerem je nastopila, bolj pripisuje demokratom kot pa triletnemu gospodarskemu zastojanju dežele. Tolmači se kot psihološki rezultat radi spremembe v vladi, kajti še vedno so demokrati nastopili vlado v gospodarski krizi.

Propadanje bank

Od leta 1919 do konca leta 1932 je propadlo v Združenih državah preko 10.000 izmed 30.000 bančnih zavodov. Predvsem so propadle male podeželske banke, odvisne od farmerjev, katerih gospodarsko stanje nazaduje že od prvih povojnih let. Za njimi so propadale manjše banke po mestih in kmečno cele bančne skupine organizirane v raznih trustih. Finančna rekonstrukcijska korporacija je, kakor trdijo ekonomski, rešila najmočnejše finančne skupine, kot n. pr. First National in Corn Exchange.

Kot prvi pojav najnovejše krize se smatra tedenski moratorij za vse banke države Michigan (pred štirinajstimi dnevi). Nad 500 bančnih zavodov je po odredbi guvernerja ustavilo za en teden vse poslovanje. Wall Street je prikočil na pomoč. Prvo noč po izdani odredbi so že poslali 40.000.000 dolarjev z Wall Streeta v Detroit. Nastala je napetost radi pomanjkanja gotovine. Noč in dan je Zvezni rezervni odbor razpravljal in ukrepal o rešitvi. Hoover in njegov zakladniški tajnik Mills sta nujno pozivala kongres za takojšnjo akcijo. Roosevelt sam ni storil nobenih ukrepov od nastopa. Guverner države New York Lehman se je

upiral bančnemu moratoriju in je šele po celonočnem razpravljanju ob petih zjutraj na dan ustoličenja Roosevelta izdal odredbo za dvodnevni bančni »praznik«. Istega dne je 45 držav odredilo moratorij od 2 do 10 dni. V ponedeljek (danes) pa je predsednik Roosevelt proglasil 4 dni splošnega moratorija za vse banke v Uniji.

Odrešilni načrt

Novi zakladniški tajnik Woodin izjavlja, da odredba ne pomenja odprave zlatega standarda. Le zlata in gotovine primanjkuje. Značilno je, da v vladnih krogih pri vsem tem vlada širok optimizem. Predsednikova proklamacija bančnega praznika vsebuje sledeče točke:

1. Bančni »praznik« od 6. do 9. marca.
2. Prepoved dviga zlata in srebra za izvoz kakor tudi za domačo trgovino.
3. Izdajo ekriptov (certifikatov) na vloge po bančnih zavodih, da se na ta način omogoči nadaljevanje trgovine.
4. Dovoljenje bankam, da smejo po navodilih zveznega zakladniškega tajnika sprejemati nove vloge.

Radikalne odredbe nove administracije so postavile deželo v položaj, kakršen je vladal za časa predvojnih gospodarskih panik. Drugega izhoda ni bilo. Trgovina New Yorka je padla, banke so zastražene in policijske patrulje na avtomobilih so pripravljene za slučaj izgrediv. Tiskarne hitijo s tiskanjem ekriptov, kateri naj omogočijo trgovino med »praznikom«.

Kot glavni vzrok bančne krize Združenih držav se smatra rastoče nezaupanje vlagateljev. Pred sedanjimi odredbami so bile panike pred bankami, kjerkoli se je razširila vest o polomu, vsakdanji pojav. V Ameriki, kjer se v normalnih časih računa, da je le 5% trgovine izvršene z gotovino in 95% s kreditom, je po padcu kreditu pomankanje gotovine toliko občutljivejše. S tem izgovorom za govorniki inflacije tudi najbolj pritiskajo administracijo, da poveča obtok papirnatega denarja.

YPAL.

Nov ameriški moratorij?

London, 22. marca. Z. V tujakšnih krogih je povzročila precejšnjo senzacijo Rooseveltova izjava, da ne namerava zahtevati od kongresa pooblastila za proglasitev moratorija za 15. junija tega leta zapadli obrok vojnih dolgov. »Daily Ekspres« piše, da Roosevelt zanesljivo računa s tem, da bodo evropske države zadostile svojim obveznostim dne 15. junija. Zaradi tega bi bil angleški finančni minister prisiljen spremeniti državni proračun in mu dodati še znesek od 27 milijonov funt-sterlingov. List misli, da bo tudi Anglija zahtevala od svojih evropskih dolžnikov, da izpolnijo svoje obveznosti, če bo morala ona plačati Ameriki zapadli obrok. Drugi listi, posebno »Daily Mail« pa pišejo, da hoče Roosevelt s svojo izjavo najbrž prisiliti dolžniške države, da bi ponudile nekatere kompenzacije za olajšavo plačila vojnih dolgov. Te ugodnosti bi se izvršile na trgovinskem in carinskem področju.

Amerika bo pila pivo

New York, 22. marca. tg. Roosevelt je podpisal zakon o pivu, ki stopi v veljavo 7. aprila. Ta podpis se je v vseh Združenih državah zvedel z največjo hitric. V San Louisu in Millwauken so to veselo novico pozdravili s tem, da so tulile vse tovarniške sirene.

Revizija mirovnihi pogodb - žarišče vseh vprašanj

Rim, 22. marca. tg. »Giornale d'Italia« objavlja danes uvodnik svojega urednika Gaide, ki z optimizmom ocenjuje pariške odmeve Mussolinijevega načrta, domnevajoč, da francoska vlada načelno priznava koristi vodilnega sodelovanja štirih velesil. V strahu, ki ga povzroča nekatere tendence v francoskih listih, pa Gaide še enkrat naglašuje nekatere točke Mussolinijeve miselnosti še bolj ostro, kakor se je to zgodilo do sedaj. Tako piše Gaide: Kar se tiče duha, ki ga kliče pariški komunikacije iz vrst Zveze narodov, je že postal podlaga Mussolinijevega načrta. Žarišče vsega je, da se jasno izrazim, problem revizije. O tem se je Mussolini z vso jasnostjo izjavil že meseca aprila 1932 v velikem fašistovskem svetu, ki je ta problem izrecno postavil na tla Zveze narodov. Opozicija Male antante in drugih držav, zvezanih s Francijo, se pojasnjuje naravno iz vsega, kar se je storilo, da se zviša njen pomen na mednarodnem odru. Tako bo iz vsega tega nastalo predvsem vprašanje prestiža. Glede predmetnega problema morajo države Male antante in druge zavzece Francije verjeti odgovornosti vseh štirih zapadnih velesil, da se nikomu noče nič vsiliti in da tako tudi vsaka izmed štirih velesil lahko zastopa svoje interese, obenem pa tudi interese svojih prijateljev.

Dunajska vremetaka napoved: Večinoma jasno, zjutraj precejšen mrz, ki pa ne bo več dolgo trajal.

MacDonald v Londonu

London, 22. marca. tg. MacDonald je danes popoldne s svojo hčerko in zunanjim ministrom sirom Simonom pristal na letališču Croydon. Časnikarjem, ki so sprejeli MacDonalda o njegovih zadnjih razgovorih v Parizu, je odgovoril na kratko samo to: Upam, da smo storili velik korak naprej na potu k miru. Ta korak je zelo pomemben, da pripomore h končnemu cilju svetovnega miru. MacDonald je takoj po pristanku odpotoval v Downingstreet, da se udeleži še ministrskega sveta, ki se sestaja vsako sredo. Pozno zvečer se je ministrski svet še enkrat sestel k seji.

Smrt čsr. učenjaka

Praga, 22. marca. AA. Tu je umrl, star 75 let, znameniti filolog in folklorist Jurij Polivka. Pokojnik se je med drugim mnogo bavil z zbiranjem in tolmačenjem narodnih pripovedk slovanskih narodov. Pokojnik je bil profesor na Karlovi univerzi v Pragi. Bil je tudi član mnogih inozemskih znanstvenih korporacij, tako med drugim dopisni član petrograjske znanostne akademije, belgirske kraljevske znanostne akademije, jugoslovanske akademije v Zagrebu, bolgarske znanostne akademije v Sofiji in zemljepisnega društva v Petrogradu.

60 letnica dr. Ivana Zajca

30 let dela pri boln. blagajnah.

Ljubljana, 22. marca.

Te dni je praznoval po vsej Ljubljani dobro znani šefzdravniki Okrožnega urada za zavar. delavcev v Ljubljani 60letnico svojega rojstva. Vključ s šestim križem je še vedno čil in mu leta ne delajo težko.

Obenem pa praznuje g. šefzdravniki tudi drugo važno obletnico, 30 let dela pri bolniški blagajni. G. doktor je najstarejši naš blagajniški zdravnik in ga pozna v tej funkciji na tisoče zavarovancev ne samo v Ljubljani, ampak tudi po vsej deželi. Po petindvajsetih letih dela v boln. blagajni je g. dr. Ivan Zajec postal l. 1928 šefzdravniki Okr. urada in kot tak vršil zelo težko funkcijo, toda pri izvrševanju tega je vedno skrbel za dobre stike med zavarovanci, zdravniki in upravo soc. zavarovanja. Trideset let dela kot blagajniški zdravnik je ogromno in ga vedo prečeti le oni, ki poznajo ob blizje to delo. Ob priliki njegovega jubileja mu je častitljivo sedanje ravnateljstvo OUZD. Pa tudi njegovi stanovski kolegi, med katerimi je zelo priljubljen, so se ga spomnili na obnem zboru Sldv. zdravn. društva. Številnim gratulacijam se pridružujemo tudi mi in mu kličemo: Na mnoga leta!

Bogoljubov v Ljubljani

Velemojster Bogoljubov, ki se je mudil v torek v Mariboru, pripe v petek, 24. t. m., čez Celovec in Beljak v Ljubljano, kjer priredi ob 20 istega dne (petek) v kavarni Evropi kot svoj 1. ljubljanski nastop »monstre-simultanko z neomejenim številom igralcev. K simultanki bo pripuščen vsak šahist, ki se prijavi med 19. in 20. uro v kavarni tehničnemu vodstvu »Ljubljanskega šahovekega kluba« in plača prijavno 20 Din. Radi pravočasne razporedbe sedežev, opozarja prireditveno vodstvo vse šahiste, ki žele igrati na tej simultanki, da po 20 ne bo sprejemalo nobenih prijav več. — Vsak igralec val prinese šahovnico s seboj, ker turnirsko vodstvo valed pričakovane navala ne more jamčiti za razpoložljive klubove in kavarniške šahovnice.

K tej simultanki so pravtako najvljudneje vabljani vsi gledalci prijatelji šaha, ki žele spremljati kot gledalci prijet te za Ljubljano gotovo edinstvene šahoveke borbe. Zanje je določena skromna vstopnina 5 Din za osebo. Vstopnina za dijakke z izkaznico je polovična.

V soboto, dne 25. t. m. se vrši drugi nastop Bogoljubova v igralni sobi kavarne Evropa. Tam bo nastopil velemojster v šahovskem brzoturnirju proti ekipi 20 najučitljivejših ljubljanskih šahovskih amaterjev. Radi določitve postavbe naj se zglede vsi ljubljanski šahisti, ki bi želeli igrati z Bogoljubovom na tem brzoturnirju, že v petek, 24. t. m., ob 16 v kavarni Evropi pri dežurnem odborniku »Ljubljanskega šahovekega kluba«, ki bo v sporazumu s prireditvenim vodstvom izbral najučitljive igralce in določil tekmovalce. Vsak tekmovalce, ki bo nastopil na sobotnem brzoturnirju, plača kot prijavnico 25 Din. Igrali se bosta predvidoma po 2 partiji, čas razmišljanja se bo sporazumno še določil (7—10 sekund za potezo) in bo čas signaliziran.

K tej (sobotni) prireditvi so pravtako vljudno vabljani gledalci — prijatelji šaha in šahisti. Zanje je določena istotaka skromna vstopnina 5 Din po osebi (dijaki polovico).

Cerkev v službi fašizma

Kai Irde zagrebske »Novosti«

Zagrebske »Novosti« so za nekakega tamburja v koncertu svobodomiselnih glasil. Kadar zagrebski tambur v »Novosti« dvigne svojo tambursko palico z antiklerikalno bučo na vrhu, pa zatrobijo vsa antiklerikalna glasila po vsej širni mili Jugoslaviji. Prvi se oglasi ljubljanski fagot iz Knafjeve ulice, ki je sicer že malo hreščec in nekam zaslinjen od 70 letnega antiklerikalnega trobentanja. Ta čedni koncert igra zadnje čase svojo novo koračnico: Cerkev je v službi fašizma. Ni hudirja, da bi se to ne prijel ljudji, ki za fašizem ne marajo. Dissonance in nesoglasja naj bi preveč ne motila; le dovolj glasno je treba trobiti, kadar tambur dvigne svojo bučo.

Na sv. Jožefa dan je tambur v »Novosti« vno- vič zaplozal, da je »Cerkev v Italiji v službi fašističnega imperijalizma; da apostolski administrator reške škofije, msgr. Mecchia, uganja protijugoslovansko propagando« itd. Te trditve so podkrepile ne s tem le dokazom:

Dne 5. decembra 1932 je umrl italijanski optant Karl Lužina na Krku, ki je bil prej enkrat v prepiru z nekim jugoslovanom laže poškodovan. Laško časopisje je tedaj zagnalo velik krik, češ da je Lužina umrl zaradi poškodb, kar pa ni ugotovljeno. Ko je Lužina umrl, je izšla na Reki osmrtnica s pokojnikovo sliko in kratkimi molitvicami za njegovo dušo, kakor je to navada pri Lahih. Osmrtnica ni niti z besedo namigavala na mučeništvo pokojnika. Besedilo se glasi na prvi strani: »Angel je odvedel dušo v kraj, ki je pripravljen ob Boga.« Na drugi strani: »Karel Lužina 5. decembra 1932. Nadebudna plemenita mladost, iztrgana iz ljubezni svojih dragih, v 21. letu življenja, je dovršila svoj zemeljski pot.« Na tretji strani: »Veliki Bog-Kralj, kateremu vse živi! Obožujmo tvojo voljo, molimo za večni mir dragi duši. Sprejmi jo milostljivo v svojo slavo v nebo.«

To je tista strašna antijugoslovanska propaganda, ki framazonom v »Novosti« ne da mirul Pod besedilo te molitve se je namreč msgr. Mecchia podpisal in pristavil svoj »imprimatur«, kar pomeni, da ta molitve ne nasprotuje cerkvi in morali in da jo verniki morejo moliti za rajnika. Vsaka molitev mora namreč imeti cerkveno odobrenje. In ta molitev, ki jo je odobrila cerkvena oblast, naj bo protijugoslovanska propaganda!

Antiklerikalna muzika pod vodstvom zagrebških »Novosti« nekam prazno doni.

Sreča v nesreči na cesti

Jesenice, 21. marca.

Samo za las je manjkalo, da ni tovarniški delavec Tone Frelih dva dni potem, ko so mu zagrebli ženo, odšel za njo v večnost. Frelih je šel v ponedeljek okoli 11 dopoldne po Cankarjevi cesti mimo tovarne, ves zamišljen nad bridko izgubo, ki ga je zadela, ko mu pridrvi nasproti splašeni konj Filipa Lukana z Javornika. Konj je tako dirjal po cesti, da je voz odletaval z ene strani ceste na drugo. Frelih v svoji žalosti menda sploh ni videl bližajoče se nesreče, ali pa je hotel podivjanega konja ustaviti, tega še sacc ne ve, skratka, naenkrat se je znašel v jarku kraj ceste, kamor je priletel na ostro kamenje. Pri tem si je prebil nad sencem glavo in nezavesten obležal.

Prenešli so ga v tovarno, tam za silo obvezali in odpravili v bolnišnico, odkjer je šel v domačo oskrbo.

Le sreča v nesreči, da ubogi deklici Miia in Janja nista postali popolni siroti.

Slovenski Pantheon v Ljubljani

Načrt arh. Plečnika o hramu slave in slavnostnem pokopališču pri sv. Krištofu v Ljubljani

Ljubljana, 22. marca.

Pravkar je izšla prva številka novega »Doma in Svet«. Med bogatim gradivom je posebno važna studija dr. Franceta Steleta o Plečnikovem načrtu preureditve pokopališča pri Sv. Krištofu, tamkajšnje cerkve ter novih zgradb. Na podlagi te studije priobčujemo naslednje informacije našim čitateljem, ki so deloma že znane iz prejšnjih poročil v »Slovenec«.

Mojster Plečnik je že pred leti izdelal idealni načrt za regulacijo Ljubljane, posebej pa še načrt o zazidavi svetokriškega okraja, kjer določa za hrbenico tega okraja Linhartovo cesto, ob katere izhodišče je staro pokopališče Sv. Krištofa. To pokopališče je že mnogo let opuščeno, to se pravi, da že daljša ne pokopavajo nanjem mrtvecev, vendar pa je tam pokopanih mnogo ljudi, ki so dragi še živim, pa tudi mnogo ljudi, ki so dragi vsemu narodu. Tam so pokopani Vodnik, Čop, Levstik,

Osnutek pročelja povečane cerkve sv. Krištofa

Jurčič, Kopitar, tam počivajo kosti onih, ki so vse prejšnje stoletje delali pri kulturni zgradbi Slovenstva. Čut dolžne pietete je, da Slovenci pri opuščanju in preurejanju starega pokopališča ne zanemarijo spomina onih, ki so tam pokopani. Mojster Plečnik je z mislijo, da bi se uredil pri Sv. Krištofu »Hram slave«, idealno rešil to težko vprašanje. Pri Sv. Krištofu naj bi se namreč uredilo slovensko slavnostno pokopališče.

To slavnostno pokopališče bi obsegalo vse dosežanje pokopališče, razen tistega dela, ki bi bil potreben za regulacijo Linhartove ceste in onega dela, ki je potreben za bodočo svetokriško cesto z Dunajske ceste k pokopališču Sv. Križa. Cerkev sv. Krištofa bi se povečala, s čimer bi bilo za daljšo dobo rešeno vprašanje bodoče župne cerkve, obenem pa za bodočnost določa ta načrt tudi zgradbo bodoče slavnostne cerkve na drugem mestu sedanjega pokopališča, kakor pa je sedanja stara cerkev, dalje se regulira vsa neposredna okolica pokopališča, zadaj ležeče protestantovsko pokopališče pa bi se spremenilo v vrt ozioroma park. Ob Linhartovi cesti bi omejevala pokopališče vrsta pri-

tičnih trgovin. Na oglu Linhartove ulice si mojster Plečnik zamišlja bodoče šolske poslopje za sveto-kriški okraj.

Med povečano sedanjo cerkvijo in bodočim novim poslopjem bi bil glavni vhod na slavnostno pokopališče. Sedanje cerkveno poslopje, bodoče novo šolsko poslopje in povečana stara cerkev bi tvorili prvi pas novo reguliranega kompleksa.

V drugem pasu je zasnovana bodoča slavnostna cerkev s čelom proti Dunajski cesti. Dohodi iz prvega pasu v drugega bi bili okrašeni z drevjem, iz drugega pasu v tretji pas bi bila za novo cerkvijo vrsta arkad s prehodi na bodoče slavnostno pokopališče. Ob desni strani arkad bi bile grobnice, na levi pa vrste nasadov in grobov. Med grobnicami in arkadami bi bila govorniška tribuna za žalne govore. Zgodovinski in umetniško vredni spomeniki se po tem načrtu ohranijo, po možnosti na starih mestih, sicer pa se bodo sesti. Vili v posebne skupine, zlasti pa za okras povečane cerkve sv. Krištofa ob dohodu k hramu slave.

Cerkev sv. Krištofa bi se po tem načrtu povečala s prizidkom na severni strani, kar je rešil Plečnik prav spretno. Glavni vhod v povečano cerkev bi bil z Dunajske ceste.

Načrt za novo slavnostno cerkev, zadaj za povečano staro cerkvijo, pa je dosedaj nedvomno najbolj popolna manifestacija Plečnikovega genija na Slovenskem. Če občudujemo njegova dosedanja dela v Ljubljani in jim priznavamo vse superlative arhitektonske lepote, vendar moremo reči, da je z načrtom za to slavnostno cerkev šele izrazil Plečnik svoje poslanstvo svojemu narodu in mu konkretno zarisal njegov skriti sen — zgradbo slovenskega Pantheona. Le narodi, ki so kulturno popolnoma organizirani in zasidrani v sebi, zmorejajo take stavbe, vidne dokaze in spomnike njihovega kulturnega življenja in bistva. Tako notranja ureditev, kakor zunanja, zlasti fasada z zvoničnikom bi predstavljala nekaj tako enovitega, umetniško in lepотно tako popolnega, da bi ta cerkev predstavljala v bodočnosti osrje živstvenega življenja vsega naroda. Cerkev sama je zamišljena v pravokotniku, nad katerim bi se dvigalo poslopje v dveh stopnjah. Zvonik, oziroma fasada, pa bi se dvigala proti nebu v obliki vitke piramide s krono in križem na vrhu. Fasada bi bila podprta s stebrovjem.

Načrt Joloča izredno bogastvo oblik, kar naj bi tudi dopolnjevala še prvovrstna izvršitev v prisnem gradivu.

Po tem načrtu bi bilo torej grobišče naših za- služnih mož na slavnostnem pokopališču pri novi slavnostni cerkvi. Po tem načrtu bi našla tudi v bodočnosti svoje primerno mesto lepi in narodno važni Vodnikov spomenik in elegični Čopov spomenik, ki sta dosedaj zanemarejena na pokopališču.

Članek dr. Steleta zaključuje:

»Mislim, da smo prof. Plečniku lahko hvaležni, da je pokazal pot, po kateri bi lahko v do- glednem času prišli do svojega hrama slave in častnega pokopališča. Seve to ne more biti zadeva same Ljubljane. Okrog tega načrta bi se moral združiti ves slovenski narod, da bi ga dostojno opremil in uresničil prekrasni arhitektov sen o našem Pantheonu.«

Semenj za drevje v Ljubljani

Pogled na Krekov trg, kjer je naprodaj na stotine sadnih dreves.

Ljubljana, dne 22. marca.

Ker se že letos marčno solnce tako dobro obnaša, so tudi drevesni sejmi začeli skoraj bolj zgodaj kakor sicer. Zlasti so zato tembolj živahni ob sredah in sobotah, ko je zastavljen z mladimi drevesci skoraj ves Krekov trg. Človek bi dejal, da mlada drevesca ne poznajo krize, tako dobro gredo v denar in toliko se jih proda. Pa je vendar prav to dejstvo živ dokaz, da huda stiska tare našega kmeta in da z zadnjimi silami skuša zaslužiti vsaj tam, kjer se še kaj da. To velja za drevosničarja, ki prodaja mlada drevesca, kakor tudi za kmeta, ki jih kupuje.

Peštra je sveža lesena roba, ki se prodaja na Krekovem trgu: jabolane, hruške, črešnje, slive,

Kupčija bel

breskve, pritlikavci in drugo plemenito sadno drevje je na izbiro. Cene so za dve-do triletna drevesca med 5 in 10 Din. Pritlikavci so povprečno po 5 Din. Najcenejše vrste pa so tudi po 4 in 3 Din. Pred tremi leti so drevosničarji dveletna mlada drevesca prodajali še po 20 Din. Starejših sploh ni bilo dobiti, ker so se že preje razprodala. Danes pa tudi to blago ne gre več tako rado izpod rok, zato je cenežje in kmetoj denar, ki je bil večinoma vedno kupec za mlada drevesca, je danes v prav posebno trdih rokah. Sicer je res, da je za našega kmeta, če ima primerno zemljo, še najugodnejša sadjereja, vendar je treba čakati najmanj par let, preden se pokažejo prve obresti.

Drevosničarji so večinoma vsi iz ljubljanske okolice, med njimi je tudi nekaj ljubljanskih vrtnarjev; močno skupino pa je poslala škofjeloška okolica. Tamkajšnji drevosničarji že prejšnji dan nalože lepo povezana drevesca na vozeve, s katerimi se odpeljejo že ob treh zjutraj v Ljubljano, da pridejo pravočasno z drugimi konkurenti na trg. Ko človek pomisli, koliko nege zahteva mlado drevesce in koliko dela je z njim, preden je postavljeno v Ljubljano na trg, mora priznati, da so mlada drevesca v resnici poceni.

Adria prašek je boljši

Stari Log pri Kočevju

Dne 4. t. m. je umrla v vsej fari ugledna žena Jožefa Schneider iz Novega brega št. 6. Podlegla je neozdravljivi bolezni raka. — V naši fari bo 2. maja (torek) birma. Kako prav bo, da se vrši dne 20. aprila živinski in kramarski sejem, kateri je z lanskim letom mesto 13. julija na 20. aprila prestavljen. Botri in botrice pohitite na četrtke po Veliki noči na semenj in kupite potrebno za vaše birmance!

Vzorno čisto — vzorno
negovano po
vsakem pranju

Vedno z
GAZELA
OT 3.3-35
TERPENTINOVIM MILOM
Pere res belo!

Linčan vinski tat

Novo mesto, 21. marca.

Pred sodnikom okrožnega sodišča se je zagovarjalo danes osem obtožencev iz vasi Krna čine ozir. Železniki pri Metliki radi lahke ozir. težke telesne poškodbe, vsled katere je umrl Mate Vrbín iz Obreže pri Vivodini.

V draški občini so se lansko leto stalno vrstili vlomi v zidanice. Zato so postali posestniki pazljivi in so vpeljali nočno stražo. Tako sta stražila v noči na 23. avgusta 1932 Oberman Jože in Simonič Janez. Pri zidnici Prusa Janca sta opazila odprta vrata, iz zidanice pa se je čul ropot, kakor bi nekdo trkal po sodu. V hramu sta opazila Vrbina Mateta, ki je točil vino iz sode v vinski skaf. Svetil si je s svečo. Ko je začul, da prihajajo ljudje, je luč ugasnil. Oberman in Simonič sta mislila, da je v hramu več tatov in si nista upala vstopiti. Pač pa sta zapahnila vrata s kolcom in začela klicati na pomoč.

Pred hramom se je kmalu zbralo več ljudi, ki so odprli vrata ter našli tatu. Ta je prosil milosti. Domačini so ga pa v ogorčenosti začeli pretepatati. Zvezali so mu nato z vrvoj roke na hrbtu, ga suvali in brcali, tako da je zadobil več poškodb. Nato so mu ovili verigo okrog vratu, jo predaj zvezali v voz in ga na verigi vodili do župana v Drašče. Ko je župan Guštin zagledal Vrbina, je odredil, da so mu sneli verigo z vratu in mu razvezali roke. Vrbín je prosil vode. Nekaj požirkov je je spil, nekaj trenutkov slonel na steni in nato umrl.

Po zdravniškem mnenju je umrl Vrbín vsled zadušitve, ker so ga na verigi vlekli približno 1 in pol km daleč.

Pri današnji razpravi so nekateri obtoženci dejanje priznali, drugi so ga pa odločno zani- kali. Sodišče je obsodilo dva obtoženca na 15 dni pogojno, enega na 10 dni pogojno, oba obtoženca, ki sta bila obtožena, da sta vlekla Vrbina na verigi, tako da se je vsled tega zadušil, na 10 mesecev oz. 6 mesecev strogega zapora. Eden izmed obtožencev, ki je bil takisto obdol- žen, da je Vrbina vlekla na verigi in zakrivil zadušenje, je bil oproščen. Oproščena sta bila tudi dva obtoženca, ki sta bila obtožena, da sta zakrivila lahke telesne poškodbe.

Mesto kosila cerkveni prt

Metlika, 21. marca.

Prišla je stara ženica v »komendoc« in je potrkala in poprosila za malo okrepčila. Opoldne je bilo. Kar hitro je sestra pripravila in ponela pro- sitki nekaj za kosilo. Pa prosilke že ni bilo več. Nihče se ni zanjjo več menil. Njen delež je dobil drug prosilec. Saj jih ne zmanjka nikoli. Celo pa jih ne zmanjka po takih hišah, ker vsak dobro ve — čeprav morda na račun raznih cerkvenih redov ne ve drugega, ko grlo zabavljati — vsak dobro ve, da se v takih duhovnih hišah še najbolj gotovo kaj dobi.

Izgnila je starka, a nihče ni vedel, ali ni morda z njo izgnilo tudi kaj drugega.

V Oslju pa je neka stara ženica dan pozneje povsod pomajala »lepe cipele« in platno za »rubaček«. Lepo platno je bilo. Lepo reče popisano in z lepimi čipkami. Pa se je za to platno pozna- merala tudi oblast in izvedela, da je bilo vse to ukradeno »kod sestara« v Metliki.

Starka je hitro smuknila v neko sobo, ko se ji je zdelo, da je nihče ne vidi. Namesto zapro- šenega kosila pa si je vzela cerkveni prt, ki ga je tam našla med drugim cerkvenim perilom in ga je z drugimi stvarmi hitro pobasala v svojo mašno torbo. Samo imela je smolo. Namesto denarja, ki ga je upala za prt dobiti, so ji dali 10 dni zapora.

Smrt in življenje v Bohinju

Bohinj, 20. marca.

V Boh. Bistrici je umrl v preteklem tengu v 92. letu svojega življenja Jakob Rozman. Bil je pristna gorenjska korenina. Naj v miru po- čiva.

Smrtno se je ponesrečil pretekli teden na Jelovci posestnik Jože Zupan po domače Bez- nik iz Gorjuš. Pri prevažanju lesa je padel tako nesrečno pod voz, da se bil na mestu mrtve. Značilno je, da je tudi njegov oče izdih- nil na isti način. Zapušča ženo in tri nedoraste otroke. Naj mu sveti večna luč!

Pod Studorom je umrla v nedeljo, dne 19. t. m. Marija Zvan. Preživela je dolgih 72 let. Da je bila šestova mati dobra za vse, nam je pričal njen številni pogreb. Naj vživa plačilo pri Bogu.

Na Marijin praznik, dne 25. t. m. priredi v Občinskem domu v Srednji vasi šolska mladina iz Stare Fužine pod vodstvom gđe. učiteljice Štefke Jazbarjeve otroško igro »Siroti Jerica«. Vsi vljudno vabljene!

Ljubljanske vesti:

Smrad v Ljubljanični strugi

Ljubljana, 22. marca.

Danes popoldne se je v prostorih terenske tehnične sekcije za regulacijo Ljubljanske vršila anketa, katero je sklicalo mestno načelstvo z namenom, da prizadeji javni in zasebni interesi povodo svoje mnenje, kako bi se na najcenejši način odstranil odnosno zmanjšal smrad v Ljubljanični strugi. Vsled poglobljanja struge lanske leto v sektorju pod šentpeterskim mostom je nastajal velik smrad, kateri se je lajšal le deloma s spuščanjem vode po strugi po dvakrat na teden. Letos se pogloblja struga od šentpeterskega mostu do trimostja pri Marijinem trgu. Vsled poglobitve struge lanske leto je nastal v sektorju pod splošno bolnišnico globok bazen, v katerega se steka nesnažena Ljubljana in poleg tega še iz splošne bolnišnice razni odpadki. Lahko se reče, da je to največja groznica cele Evrope.

Današnje ankete so se udeležili zastopniki mestnega načelstva, zastopniki terenske tehnične sekcije, glavnega odbora za obdelovanje barja, občine Moste, splošne moštanske šole, salezijanske mladinske doma, splošne bolnišnice in nekateri zasebni interesi. Anketa je bila soglasnega mnenja, da se tvori odnosno nabirajo vsedne fekalnih voda iz cele Ljubljane v spodnjem delu sektorja, ki je bil lanske leto poglobljen, iz razloga, ker se sedaj obstoji pred iztokom Ljubljane v Grubarjev kanal zagatna stena, katero je svoj čas napravila tvrdka Cezoviczka, katere je pred vojno pričela z regulacijo Ljubljane. Pred to zagatno steno se nahajajo celo pogreznjeni vagončki in drugi stavbni materiali, katerega je tvrdka pustila na licu mesta. Vsled te obstoječe bariere je uveljavljeno, da se fekalne vode niso moglo gladko odtekat v Grubarjev kanal ter se je vsa goščoba fekalij zbirala za to steno. Navzoči so bili mnenja, da se mora v prvi vrsti zagatna stena na tem mestu odstraniti. Nadalje se je zablitala

kineta, po kateri bi moralo stalno odtekati vsaj 300 sekundnih litrov čiste vode. Potrebno je kineto urediti tako, da bo možen stalen odtok te vode množice. Kineto bo treba sprosti čistiti in paziti na to, da se ne zabli. Preprečiti pa je treba tudi, da ne nastanejo nove usedline. Bazen, ki je sedaj napolnjen s fekalnimi usedlinami, je treba stalno držati pod svežo vodo. Dotok sveže vode naj bi se izvršil tudi potom napeljava vode iz Gradašnice v zbiralni kanal, ki se na svojem dolnjem koncu izliva v že poglobljen sektor Ljubljane. Smrdljivi bazen bi se dnevno na ta način napolnjeval s svežo vodo ter bi plast vode preprečevala nastajanje smrdljivih plinov. Obenem pa bi pritisk nove dotekajoče vode povzročal odplavitev čez dan dohajajočih novih fekalnih voda. Ako pa bi tudi to nič ne pomagalo, bi se k temu še znižala voda v Grubarjevem kanalu na najnižje stanje ter bi se tako odstranil vodni pritisk v Grubarjevem kanalu, izplakovanje Ljubljane bi se potem gladko in neovirano vršilo. Pri izpraznjevanju Grubarjevega kanala pa se bo treba ozirati tudi na vodno interese vevske papirnice, katere mora imeti gotovo količino vode za svoje nemoteno obratovanje. Podjetje bo moralo temu primerno urediti svojo fabricacijo. Nadalje se je ugotovilo, da obstoji še ena manjša ovira za gladek odtok vode v Ljubljani in sicer je to jez pri bivši tvornici vate, ki je bila last Matjana, a je sedaj v industrijskem koncernu Ljubljanske kreditne banke, odnosno papirnice Vevče. Terenska tehnična sekcija bo izdelala na podlagi izmenjanih pri anketi izrečnih mnenj, potrebne načrte. O njih izvršitvi pa se bodo posvetovali in sklepali oni interesi, ki so po zakonu dolžni prispevati k regulaciji Ljubljane. Pri anketi navzoči zastopniki teh interesov so izjavili, da je pri sedanjih razmerah nemogoče, da bi se napravile take posebne naprave, katere bi zahtevale večje provizorne investicije iz razloga, ker se le s težavo krijejo stroški za tekoče posle.

Materinska proslava

25. marca v opernem gledališču

Krščansko žensko društvo priredi svojo VIII. Materinsko proslavo v soboto, 25. marca ob pol 8 zvečer v opernem gledališču. Kakor vsako leto, tako je tudi letos spored dobro izbran.

1. P. Krizostom Sekovanič: Ali poznate moje mamico?
2. Govor: Dr. Joža Pogačnik.
3. »Matja«, Prizor po Ivanu Cankarju.
4. Deca raja.
5. Ljubzen do rodne zemlje. (Grudica). Igra Oskar Zelnir.

Vstopnice se dobe od danes dalje v Unionski trafiki. Cene nižane dramske.

**Kaj imaš, za zlomka, v mislih,
da obraz se ti kar sveti?**
**„To, kar mi je najbolj v čisti:
vino Slamičeve kléti!“**

Kaj bo danes?

Drama: »Dame z zelenimi klobuki«. Red B. Opera: »Samson in Dalila«. Premijera.

Kino Kodljevo: Ob 8: »Tam na Volgi«. (Premijera.)

Nočno službo imata lekarni: mr. Sušnik, Marijin trg 5 in mr. Kurali, Gosposvetska c. 10.

● Počastite praznik svojih mater ter pri-lite v soboto ob pol 8 zvečer v operno gledališče ● Materinski proslavici. Vstopnice v unionski trafiki.

● Calderonove »Skrivnosti sv. mašec na odru Rokodelskega doma. V nedeljo 26. marca uprizaro rokodelsko društvo Calderonov misterij »Skrivnosti sv. mašec s pevskim zborom in orkestrom. Calderonova pesnitev »Skrivnosti sv. mašec je ena najglobljih, kar jih premore svetovna književnost. Iz nje se vidi, da je bil pesnikov duh ves uprt v nebesa. Pisatelj jasno podaja strmečemu občnu najrazličnejša, globoko zamišljena razmerja presvete Euharistije do verskih resnic, človeštva, zgodovine in do narave. Gotovo bo misterij »Skrivnosti sv. mašec ena najlepših prireditev, kar smo jih videli letos v Rokodelskem domu. Pričetek bo v nedeljo točno ob pol 8 zvečer.

● Tlakovanje pri tromostju. Obrežno ploščad med tramizem in zgornjim mostom trimostja sedaj tlakujejo. Na ploščad so že položili primerno plast betona, nanjo polagajo asfaltno lepenko, tako, da bo tlak za vodo nepropusten, na lepenko pa polagajo novo plast betona. S to ploščadjo je Marijin

trg pridobil okrog 100 m² novega prostora. Zelo aktualno je pa postalo tudi vprašanje odstranitve stranišča z Marijinega trga, ki sedaj stoji osamljeno sredi najživahnovejšega prometa. Stranišče bo odstranjeno s trga še letos in bo hkrati urejeno tudi podzemsko stranišče pod trimostjem.

● Sneg. Včeraj jutraj se snežilo v Ljubljani in v okolici. Sneg pa je pod dopoldanskimi sončnimi žarki hitro skopnel. Pomlad, ki smo njen astronomski pričetek imeli v torek, nas torej pozdravlja s prav zimskimi pozdravi.

● Zapuščena mladina. V Ljubljani postaja čimdalje bolj neznosna nadloga zapuščene mladine, ki berači, oziroma išče zaslužka na kakšen drug način, kakor z raznimi malimi prireditvami, godbo, artističnimi nastopi itd. Beraška mladina zna na posebne načine vzbujati sočutje ljudi, zlasti zna prikupiti in zaupljivo prositi za milodare. Policija posveča zadnje čase tej nadlogi večjo pozornost, zlasti, ker se je dogajalo, da stariji mladino v največ primerih izrabljajo brez potrebe, po navadi zgolj iz lakomnosti. Policija je zopet prišla nekega dečka, ki je po mestu nadlegoval ljudi in vzbujal sočutje. Pri nem sicer niso našli bogve kakšnega zneska, izkazalo pa se je, da mu prav za prav ni bilo treba beračiti, ker je oče zaposlen, samo malo boljše bi moral paziti na vzgojo svojega sina. Očetu bo policija strogo naročila, naj ne pušča sina več beračiti.

● Modne hlače — pumparce dobite najceneje pri Preskerju, Sv. Petra cesta 14.

Ekspresno kavo za Din 1-50

Specialitete v asipen, maslenem testu, sendvičih in slaščicah Vam nudi

BAR BUFET - KOŠARK - SLAŠČIČARNA
Prešernova ul.

Cerkveni vestnik

Jutri, v petek dne 24. t. m. se začne v ljubljanskih cerkvah devetdnevna za dober uspeh sv. misijona; jutraj po sveti maši molitev v čast Sv. Duhu, zvečer litanije z molitvijo v čast sveti Tereziji Deteta Jezusa.

Drevi ob osmih zopet skupna molitvena ura v stolnici pred izpostavljenim Najsvetjšim.

Rakovnik. Drevi ob pol 8 začetek duhovnih vaj za mladino. Govori bodo še v petek ob pol 8 zvečer, v soboto ob pol 9 jutraj in ob 7 zvečer. Sklep v nedeljo ob pol 9 jutraj. Govor in sv. mašo bo imel prevzvišen gospod škof ljubljanski dr. Gregorij Rožman. Mladeniški iskreno vabljeni.

knjigarnah 32 Din; kdor pa naroči knjigo pri avtorju (Vital Vodušek, kaplan, Loke pri Zagorju ob Savi), jo dobi za 28 Din + 1 Din poštnine. G.

Mesečniki in revije

»Naša zvezda«, št. 3, ki je povečini posvečena materi, prinaša med drugim zgodečn članek »Naš aktivizem in naše naloge«, v kaosu dni. — »Bogoljub«, št. 3, ki prinaša zmerom odgovarjajoče članke za široke ljudske plasti, se zlasti v članku »Naše družinske rane« (Jos. Volc) vplja v najbolj pereče vprašanje sodobnega družinskega razkrajaja. — »Kres«, list slovenskih fantov, ki se je z novim letom precej razgibal in pomladil zre med drugim v »Naše nove naloge« (Rudolf Smercu), ki napovedujejo boj proti vsakemu polovičarstvu; potrebna je najprej reforma samega sebe, potem naj se izvaja misel reforme družbe. — »Cvetje«, št. 3 premišlja o »Materi-vzgojiteljici« (P. Gvido), zakaj le njej pripadajo skrbstvo in vzgoja otrok. — »Vrtec« in »Angeljček«, lista za šolsko mladino, sta v tretji številki posvečena povečini materinemu spominu. Ljubek je prizor Janca Jaleca »Tri mamice«, a pretresljiv Kaaverja Meška: »Je pač mati«. — »Zar«, dijaški leposlovni list, št. 6. Ze četrto leto se mladina klasične gimnazije močno kulturno giblje; ne le da prireja vselej koncem leta po eno klasično dramsko delo, marveč izdaja tudi svoj list, v katerem se oblikujejo mladi talenti ter komentirajo vse kulturno življenje a svojega zorišča. To bo menda edini veseli pojav sodobne študijske mladine, ki se meni za vse prej kot za duhovno kulturo. — »Lovec«, list za lov in kinologijo, št. 3. Zanimiv prispevek Savlja Antona: »Divja svinja v kočevskih pragozdih«. — »Planinski vestnik«, št. 3, trdnico kakor vsebinsko odlično urejan list. — »Ferijske«, št. 2 prinaša pod naslovom »Napomena o književnem radu u XV. i XVI. veku« dokaze o velikem kulturnem delu menihov, duhovnov in svetnih ljudi tudi v teh dveh najtemnejših velikih arabske zgodovine.

Bogoljubov v Mariboru

Naš šahovski svet je doživel včeraj svojo težko pričakovano senzacijo. Mojster Bogoljubov se je poskusil na simultanki z 31 mariborskimi šahisti ter s častno zmago dokazal, da mu gre še vedno naslov enega prvih v malem številu svetovnih umetnikov črno-belega polja. Prireditelj, ki jo je organiziral Mariborski šahovski klub pod spretnim vodstvom prof. Favaja, se je vršila v veliki dvorani hotela Orel. Čisto svojevrstno sliko je prožila sinoči ta dvorana: dve dolgi vrsti belo pogrnenih miz z ozkim prehodom za mojstra v sredini; ob straneh resni obrazi mladih in starih šahistov v napetem pričakovanju čakajoč prihoda mojstra. In okoli strunjava množica stotero prijateljev kraljevske igre med njimi odlične osebnosti, kakor minister Vesenjak, policij. upravnik dr. Hacin in drugi, ki so z napetostjo zasledovali potek simultanke. Ob prihodu mojstra ploskanje, zlasti ko se zahvali za pozdrav, ki mu ga je izrekel prof. Favaj. Takoj nato grobna tišina, mojster je otvoril na strani belih prvo igro, za njo drugo in potem gre naprej čisto mehanično, poteza za potezo. Ščasnoma začelnjajo dobivati posamezne partije zanimive obli-

ke. Okoli takih igralcev se takoj zgrinjajo množice kibicev, radovedno in strokovnjaški spremljajoč in presojajoč vsako potezo. Pa tudi nevarne in zapletene situacije ne zadržujejo mojstra dolgo. Mirno, z oblatigano svojo cigaro v ustih presodi skoro v trenutku položaj, napravi potezo in že je pri sosedu. Vmes najde še časa za odgovor radovednemu reporterju: Šahovska turneja ga vodi iz Maribora v Celovec, Beljak, nato v Ljubljano, Zagreb, Sušak, Benetke in Italijo. Maribor se mu izvanredno dopade. In takoj nadaljuje igro. Prve žrtve padajo, presenetljivo naglo izgube celo nekateri znani igralci. Drugi pa se trdovratno drže, zlasti oni, ki so pričevali vse moči za obrambo. Napetost ozračja se neprestano zgostuje zlasti pri kibicah, le mojster ohrani popolno, skoro brezbržno mirnost. Končno preostane le še par igralcev. Pri nekaterih se mu še posreči zmaga, mora pa tudi kapitulirati. Ob četrta na eno po polnoči se zaključi zadnja igra. Končni rezultat: 27 dobljenih partij, štiri izgubljene in ena remis. Srečni dobitnik proti svetovnemu mojstru so: Poljanec, Radilovič, Gujznik, remiziral je Šavli. Turnir je vodil naš domači mojster Vasjo Pirc.

● Občinski očetje bodo sejali. Redna seja mariborske občinske sveta se bo vršila prihodnji četrtek, dne 30. marca. Dnevni red za to sejo je precej obširen.

● Mestni avtobusi pred praznikom. Jutri v petek 24. t. m. vozijo mestni avtobusi na proгах Maribor—Sv. Martin. Limbuš, Ruše, Selnica kakor ob sobotah. V soboto, 25. t. m. na praznik bodo vožnje kot ob nedeljah.

● Poročila sta se avtopodjetnik Ernest Cizerl iz Studencev in gđ. Irena Schick, kontoristinja. Poroka se je izvršila v Magdalenski cerkvi. Mlademu paru obilo sreče.

● Smrtina želez. V bolnišnici sta preminula: 33 letni delavec Rudolf Pečenik, ki ga bodo pokopali danes popoldne ob pol 4, iz mestne mrtvašnice, in 73 letni čevljarški mojster Ivan Mur; pogreb bo danes ob 4. uri popoldne iz mestne mrtvašnice na Pobrežju. Blagima pokojnikoma večni mir in pokoj. žaloječim naše iskreno sožalje.

● Cene se znižujejo. Mali trg je bil včeraj srednje založen. Kakih 600 komadov perutnine, 4 vozovi jabolk, nekaj voz krompirja in čebule je oživljalo novi del Glavnega trga, na starem delu pa je bilo zelenjave in kuhinjskih dobrot v obilici. Cene se še vedno znižujejo. Par piščancev se je dobil po 15—20 Din, kokoši 20—35, race, gosi in purani 50—60, krompir 1—1,75, salata 8—10, kisel zelje 4, kisel repa 2, čebula 1—3, česen 8—10, ohrovti 1,50—2, jajo 0,50 do 0,75, jabolka 1,50—3. V obilici je bilo mladega sadnega drevoja komad po 2—10, trsi in rožne korenine 0,50—2 Din za komad.

● Propagatorji esperanta v Mariboru so imeli te dni svoj občni zbor, ki se je vršil pod vodstvom predsednice društva ge. Lichten-vallnerjeve. Poročila posameznih odsekov so pokazala izvanredno živahno delo društva. Vodita se dva esperantska tečaja, ki bodeda obrodila obilo haska. Društvena knjižnica je zelo obogatela za celo vrsto znanstvenih knjig. Glasilo naših esperantistov »La suda stello« ima v Mariboru častno število naročnikov in tudi za letosnji kongres v Belgradu so se prijavili skoro vsi člani krožka. Važno je dejstvo, da sodeluje mariborsko društvo pri izboru slovenskih del za jugoslovansko esperantsko antologijo, ki bo izšla z izbranimi literarnimi deli vseh treh narodov. Izbor je poverilo drutvo ravnatelju študijske knjižnice J. Glaserju, ki nam je jamstvo, da bodo Slovenci zastopani pred svetom z najboljšimi deli. Pri volitvah je bil izvoljen zopet dosedanjí odbor: nova člana sta še gđ. Škerget in ravnatelj inž. Tomšič.

● Razvoj mlade inteligence po vojni. Drevi predava v dvorani Del. zbornice o tej temi cand. prof. E. Boje v okviru mladinskega cikla Zveze mladih inteligentov. Predavanje bo gotovo privabilo vse, ki se zanimajo za usmerjenost in stremeljenje sodobne mladine.

● Ljudska univerza v Studencih. Drevi ob 19. predava na podlagi filma g. dr. Josip Vrtovec »o raku — največjem škodljivcu človeštva«.

● Perutinarji. Občni zbor »Sel. zadruge za rejo perutnine v Mariboru« se vrši dne 26. marca t. l. (v nedeljo) ob pol 10 dopoldne v Vinarski in sadijski šoli v Mariboru. Interesenti se vabijo k udeležbi!

● Afriške ture. Jutri v petek se vrši svoječasno opovedano predavanje dr. Reya, docenta ljubljanske univerze. Predaval bo o svojih afriških turah po visokem Atlasu.

● Društvo odvetniških in notarskih uradnikov vabi članstvo na zborovanje skupno z društvom zasebnih in avtonomnih nameščencev

ke. Okoli takih igralcev se takoj zgrinjajo množice kibicev, radovedno in strokovnjaški spremljajoč in presojajoč vsako potezo. Pa tudi nevarne in zapletene situacije ne zadržujejo mojstra dolgo. Mirno, z oblatigano svojo cigaro v ustih presodi skoro v trenutku položaj, napravi potezo in že je pri sosedu. Vmes najde še časa za odgovor radovednemu reporterju: Šahovska turneja ga vodi iz Maribora v Celovec, Beljak, nato v Ljubljano, Zagreb, Sušak, Benetke in Italijo. Maribor se mu izvanredno dopade. In takoj nadaljuje igro. Prve žrtve padajo, presenetljivo naglo izgube celo nekateri znani igralci. Drugi pa se trdovratno drže, zlasti oni, ki so pričevali vse moči za obrambo. Napetost ozračja se neprestano zgostuje zlasti pri kibicah, le mojster ohrani popolno, skoro brezbržno mirnost. Končno preostane le še par igralcev. Pri nekaterih se mu še posreči zmaga, mora pa tudi kapitulirati. Ob četrta na eno po polnoči se zaključi zadnja igra. Končni rezultat: 27 dobljenih partij, štiri izgubljene in ena remis. Srečni dobitnik proti svetovnemu mojstru so: Poljanec, Radilovič, Gujznik, remiziral je Šavli. Turnir je vodil naš domači mojster Vasjo Pirc.

v Mariboru, ki se vrši jutri zvečer ob 20. v dvorani Delavske zbornice, Sodna ul. 9-II. Poročali bodo delegati Zveze Društev zasebnih nameščencev. Pokojninskega zavoda. Bolniške blagajne, Delavske zbornice itd. Polnoštevilna udeležba je obvezna! — Odbor.

● Smrtina posledica motike. Včeraj smo poročali o prevozu 26 letnega posestnika Ivana Mernika iz Loč pri Konjicah v mariborsko bolnišnico. Dobil je udarec z motiko po glavi, ki je bil smrtonosen. Mernik je včeraj na poslednjah udarcu preminul. Imel je strto lobanjo ter je bila zdravniška pomoč brezuspešna. Danes bo truplo obducirano; državno pravdnštvo je odredilo preiskavo.

● Slabost v gostilni. Srčni napad je dobila v neki gostilni 21 letna Marija Rajh ter se je zgrudila nezavestna. Reševalci so jo v avtomobilu prevažali na dom.

● Usoden padeč s podstrešja. Na Koroški cesti 172. je padla s strmih podstrešnih stopnic 73 letna Katarina Erhart. Pri padcu si je zvinila levo roko, desno pa si je zlomila. Ubogo staro ponesrečenko so nrevalci v bolnišnico.

● Prsti v rezalniku. Pri popravlilih v nekem tuk. hotelu se je ponesrečil monter Andrej Wahlte, rodom iz Stuttgarta. Rezalnica mu je zmečkala in odrgala 4 prste na desni roki. Z reševalnim avtomobilom so ga prepeljali v bolnišnico.

MARIBORSKO GLEDALIŠČE

Četrtek, 23. marca: Zaprtó.
Petek, 24. marca: Zaprtó. (Generalka.)
Sobota, 25. marca ob 20: ORPHEUS V PODZEM-LJU. Premiera.

Ptui

Mladinski pevski zbor državne meščanske šole bo na svojem koncertu, ki se vrši v petek 24. t. m. ob 20 v Glasbeni Matici, izvajal mladinske skladbe Adamiča, Hatza, dr. Zgancu Mirka in Drobniča. Na koncertu nastopita tudi violinistka Metka Metličarjeva in Kyršanovca, ki zapoje štiri pesnice solo. Zbore vodi učitelj petja in glasbe Drago Hasl, dvoglasne zbere in solotočke spremlja ga. Marija Lešnikova. Zbor meščanske šole šteje nad 100 pevcev.

● Šola in dom. Ker so pravila društva »Šola in dom« potrjena, se bo vršil v nedeljo 26. t. m. ob 9 na gimnaziji ustanovni občni zbor tega društva združen s pedagoškim predavanjem. Stariši udeležite se!

Zaneten požar še pravočasno pogašen. Pri nekem posesniku v Majšpergu so kuhali žganje. Kakor po navadi se je zbralo ob tej priliki dokaj domačih fantov, med katerimi je bil tudi 28 letni koč. sin Matevž Zumer iz Stopnega. Radi zavžitga alkohola je prišlo med fanti do prepira, ki se je končal s tem, da so Zuma nabili ter ga odstranili iz žganjekuhe. Ta incident se je zgodil okoli 2. ure ponoči; pol ure pozneje pa so ostali opazili, da za gospodarskim poslopjem šviga plamen kvišku. Prišedši na kraj ognja so našli kupe koruzne slame v ognju, plamen pa je zajemal tudi že stredo gospodarskega poslopja in tamkaj »spravljen« seno. Z velikim trudom se je posrečilo ogenj pogasiti. Videlo se je takoj, da je bil ogenj podtaknjen in osumili so tega dejanja Matevža Zuma, ki so ga orožniki naslednjega dne prijeli. Spočetka je bil vse trdovratno tajil, kasneje pa je pod težo dokazov priznal dejanje.

● Sportni klub Ptuj. Bo imel svoj občni zbor v petek 24. t. m. ob 8. uri v prostorih Društvenega doma.

Kulturni obzornik

Vital Vodušek: »Nedeljske misli«

Lani smo sledili v »Slovencu« Voduskovim nedeljskim mislim, ki so bile sicer urejene po posameznih evangelijih tekom leta, vendar pa so se s toliko silo zajedale v rane sodobnega družabnega reda, zablod, nesoglasij, krivic itd., da so postali ti sestavki prav za prav nov evangelij današnjih dni.

Te misli je Vital Vodušek zdaj povezal v knjigi v cerkvenoletno razmišljanje (dodal je seveda mnogo novih razmišljanj, pa tudi izšla je prellil v kristalne odlivke), tako da potuje zdaj skozi globoke uvode v advent, božič, epifanijo, post, veliko noč in binkošti.

Voduškove »Nedeljske misli« so umetniška stvaritev, nič manj nenavadna in drzna v novem gledanju kakor Peter Lippert, ki je znal tako prislunhiti vsem iskanjem in dvomom mladega človeka, kakor še noben religiozen pisatelj. Vital Vodušek vidi danes prenovljenje, posvečitev katolištva le v revoluciji dask, katere je treba izvršiti kakor morje, zakaj le tako se bo povrnilo prvo stotletje mladega krščanstva, ko se je ljubezen pretakala od človeka do človeka, ki je gorečnost za plemenita dela plamenela po vseh hišah in katakombah, ko je vsak kristjan doživljal v svojem ostrju veličino in poslanstvo Kristusovega nauka.

Posebno veje skozi vso knjigo topla ljubezen do delavskega razreda, ki je danes potisnjen ob zid kapitalizma; temu (in razkrajajočim se družinam) posveča največ misli v nizu zgodečnih nedeljskih razmišljanj. Knjiga je pisana z blagodejno toplotino, stilno bogato in polno in bo marsikoga razgibal iz trhlega brezčutja ter mu dala vzpona in svežine v religioznem življenju.

Vezan izvod stane (broširanih izvodov nij) v

Drobne

Slovanska etnografija. Dosej sta izšla dva zvezka »Slovanske etnografije« (v založništvu »Atlas«) in sicer o Polabskih Slovanih in Lužičkih Srbih. V načrtu pa so še zvezki o Čehih, Poljaki, Slovaki, Rusih, Malorusih, Belorusih, Hrvatih, Slovenih, Srbih in Bulgarih, tako bo izšlo skupno dvanajst zvezkov. Zadnji zvezek bo obsegal splošno karakteristiko slovanske etnografije. Avtor slovanske etnografije je dr. Adam Fischer, znani etnografski strokovnjak in profesor lwovskega vseučilišča.

Ilustracije Vaticana, ilustrirana revija Vatikanskega mesta, je začela izhajati 1930 koncem leta, in sicer v italijanski, ker je bila namenjena predvsem italijanskim katolikom. Ker pa je zanimanje za ta list po vsem svetu takoj močno vzraslo, se je uprava odločila, da s 1. januarjem 1932 začne list izhajati tudi v francoski in nemški izdaji. Za januarjem 1933 se je pa tema dvema pridružila tudi — nizozemska izdaja, kar je za katoliško vneto enega izmed najmanjših evropskih narodov pač pomembno, če pomislimo, da niso ne Angleži, ne Španci, ne Poljaki, številčno toliko močnejši narodi, doseglej tega kakor Nizozemci.

● Poštanske štedionice. V Poštni biblioteki, katero urejuje ravnatelj D. Milosavljevič, je izšla te dni knjiga »Poštanske štedionice«, ki je tiskana v dveh izdajah, v latinici in cirilici. V tej so v poljudnem slogu obravnavani: razvoj, naloga, organizacija itd. poštne hranilnice (centrale in podružnice), a ob koncu je dodan kratek statistični pregled vsaega delovanja v teh denarnih zavodih. Knjiga se nanaša v Zagrebu, Jurišičeva ul. 13, a stane 45 Din.

Slavnostne Wagnerjeve igre v Bayreuthu bodo trajale od 21. julija do 19. avgusta in bodo imele to leto posebno slovesno značaj, ker je vpravl letos 120 letnica oz. 50 letnica smrti bayreutškega mojstra — Richarda Wagnerja. Vpri-zorili bodo Parsifala — Mojstre pevce in celoten

Prstan Nibelungov (Rheingold — Walküre — Siegfried — in Götterdämmerung). Parsifala in Mojstre pevce bo dirigiral Arturo Toscanini — Prstan pa Carl Elmendorff. Inszenator je: Heinz Tietjen.

Še en prevod Alberta Londresa. Dobrega pol leta je od tega, ko sem na tem mestu poročal o Londresovi duhoviti reportaži »Terre d'Ebène«, radi katere je bil toliko preganjan v Franciji, pa koncem koncev vendar spoštovan. To zadnje je prišlo do izraza zlasti po njegovi tragični smrti, sredi lanskega leta, ko je z ladjo vred, na kateri se je po časnarski dolžnosti vozil iz daljnega vzhoda domov, zgorel. »Terre d'Ebène« (Dezela ebenovine) je torej prvi naš prevod mnogo čitalnih Londresovih knjig (prevedel M. Bogdanovič, izdal »Nolit«).

Pred dnevi pa se je v založbi zagrebške »Epohe« pojavil drugi prevod iz Londresa, in sicer knjige »Les comitadjis ou le terrorisme dans les Balkans« (»Terror na Balkanu«). Na vsak način nas bo ta knjiga še bolj zanimala ko prva. To pa radi tega, ker nam je po obdelanem materialu bližja. Albert Londres je bil kralj francoskih časnika. Mnogo je romal po svetu. Že l. 1912., v balkanski vojni, je obiskal kot dopisnik francoskih listov naše kraje. Knjiga »Terror na Balkanu« je zadnje Londresovo delo in je v celoti posvečeno organizaciji V. M. R. O. in njenemu revolucionarnemu delovanju. Delo je pisano sila plastično, zajemljivo, v najboljsem pomenu časnarsko. Vsak čas zahteva svoj stil. Albert Londres ga je našel, onega, ki najbolj odgovarja po svetovni vojni razviharjenji Evropi.

Dober prevod je oskrbel A. D. Betrinski. Tu di zunanja oprema knjige je čedna. T. P.

Novi češki literarni časopis. Znana založba Melantriew bo izdajala nov književni list »Listy pro učení a kritiku«, ki ga bo urejeval poseben odbor. Vsekakor bo ta list izpopolnil praznino, ki je nastala v češkem kulturnem življenju po prestatnu literarnega tednika »Književne novice«.

Dnevna kronika

Kaj pravite?

Včasih so v Avstriji govorili, da kdor nič ne zna ali vsaj ne dosti, la pride k železnici ali k pošti. Stvari so se po od tedaj zasukale in sedaj morajo znati še nekaj, če hoče k pošti ali k železnici. Mesto železnice in pošte pa imamo po vojni več institucij in uradov, v katere se radi zalekajo brodolomci iz uglednih družin in iz tako zvane »boljše družbe«. Ne maramo prav s prstom pokazati, kam najraje, saj vsi vemo, kje je še vedno najbolj varno pristanišče teh brodolomcev. Le nekaj pa moramo ugotoviti in poskrbeti pred pojavom, ki je škodljiv: manjka namreč tekme med zmornimi in manj zmornimi. Škodljivo je, da se službe oddajajo kar tako, po domače, pod roko. Fant, ki ga je pripravilo, to ali ono društvo, ta ali ona imenitna osebnost, la ali oni sorodnik, dobi najprej službo dnevnika, pogodbeno seveda, potem se mesto razpiše, i pogojem, da imajo prednost doseženi pogodbeni nastajalci. Na ta način je varovan videz pravne pravilnosti in je to res najkrajša pot iz Ljubljane okoli Šmarne gore v Šiško. Bolj zmorni, bolj kvalificirani, ki ste upali, da morete pri javnem konkurzu dostojno tekmovali s protežiranci, se pa obrtite pod nosom!

Še drug, za naš čas zelo značilen pojav je, da se ustvarja pri nas pravi uradniški clan, pravi družinski zajednice, ki preskrbujejo svojim članom primerna mesta. Koliko je pojavov, da je ote preskrbel svojemu sinu mesto, ki je celo njemu podrejeno, da je šel svak v pokoj in si zagotovil za naslednika moža svoje sestre itd. Za spridevala se nihče ne briga, saj res niso važna, hujše pa je, da tudi za zmornosti nihče ne tpaša.

Umevna je tragedija nekega visokega gospoda, ki se je zadnjič bridko rozkal: moral je v pokoj, pa nikjer nobenega naslednika, ker njegovemu sinu še ni bilo 10 let. Ubogi mož: tako toplo gnezdo v javni službi, pa mora prepustiti tujim ljudem, da se tepo zanj, mesto da bi služba ostala lepo v familiji, kakor je v Ljubljani napada. Škoda, škoda! (Namreč za familijo in za neboljstvenka, ki zaradi svoje mladosti res ne more prevesti imenitnega mesta.) Ni pa to škoda za stvar, ker je službo enkrat res dobil zmornen človek. Da, včasih se pripeti tudi takol! Ampak redko.

Damski plašči zadnje novosti

Pred nakupom plašča za pomlad si ogledite brezobvezno zalogo dunajskih modov po najnižjih cenah pri

„NOBLESE“

Aleksandrova cesta štev. 4

Koledar

Četrtek, 28. marca: Jožef Oriol; Pelagija, mučenica.

Osebnostne vesti

Iz vojaške službe. Po službeni potrebi so odrejeni za vršila dolžnosti poveljnika 1. baterije 22. topn. polka topn. poročnik Milorad Mujic; za vršila dolžnosti poveljnika 2. čete poveljstva aerodroma 1. zrakoplovnega polka zrakoplovni poročnik Jurij Franje; za upravitelja tehničnega skladišča 3. zrakoplovnega polka nižji voj. tehnični uradnik II. razr. zrakoplovno-tehnične stroke Dragotin Hirs; za upravitelja skladišča materialja zrakoplovno-tehničnega skladišča nižji voj. tehn. uradnik III. razr. zrakoplovno-tehnične stroke Anton Rudl; na službo v tehnični odsek tehn. oddelka poveljstva zrakoplovstva vojske zrakoplovni inž. kap. I. razr. Dušan Lučič; za upravitelja tehn. materialja tehn. skladišča 6. zrakoplovnega polka nižji voj. tehn. uradnik IV. razr. zrakoplovno-tehnične stroke Mirko Čuden; za vršila dolžnosti upravitelja tehn. materialja zrakoplovne šole za streljanje nižji voj. tehn. uradnik III. razr. zrakoplovno tehn. stroke Viktor Dokukin; za upravitelja skladišča izdelanega materialja zrakoplovno tehn. zavoda — oddelek v Zemunu zrakoplovni poročnik Viktor Gliha in za knjigovodjo skladišča neizdelanega in na pol izdelanega materialja zrakoplovno tehn. zavoda nižji voj. tehn. uradnik III. razr. zrakoplovno tehn. stroke Dragan Lukač.

Napredoval je v IX. položajno skupino drž. mojster sedlar 7. topniškega polka Ivan Arapovič.

Vpokojen je višji godbenik III. razreda godbe 13. pešpolka Stanko Derikusa.

Ostale vesti

Oglase za prazniške številke, ki bo obenem tudi nedeljska, prosimo čim najprej do petka opoldne. Le osmrtnice in prav nuja naznanila moremo sprejeti še v petek popoldne. Tudi male oglase prosimo kar največ možno v dopoldanskih urah petkovskega dne.

Izlet Jadranske straže po Sredozemskem morju. Kakor smo zvedeli, je prijav za izlet že toliko, da je izlet na vsak način zagotovljen. Samo iz območja ljubljanskega odbora Jadranske straže se je doslej prijavilo že okrog 70 udeležencev. Izvršni odbor Jadranske straže v Splitu je dostavil ljubljanskemu odboru vsa nadaljna navodila, posebno pa številke kabine za vse do sedaj prijavljene. Ljubljanski odbor obvešča radi tega vse prijavljence, da morejo vpogledati seznam kabin v društveni pisarni, Gledališka ulica 8, vsak dan med 18 in 19. Izven ljubljanskega udeležencev bo odbor sporočil številke kabin, kakor hitro prejme tudi etikete za kovčke, ki jih mora vsak udeleženec izpolniti pred nastopom potovanja. S 24. t. m. se prijava definitivno zaključuje. Glede znižanih pristojbin za potne listine in glede pribave valut izvršni odbor še ni prejel rešitve.

Pomladanski izleti na Jadran. Za mesec maj pripravila ravnateljstvo češkoslovaških železnice velik izlet na naše Primorje, ki se ga bo udeležilo okrog 350 češkoslovaških železničarjev. Češkoslovaški železničarji bodo obiskali vsa večja mesta v Jugoslaviji. Pripeljali se bodo v Beograd 9. maja, od tam bodo šli čez Sarajevo in Mostar v Dubrovnik, kamor bodo dospeli 11. maja, 16. maja pa v Split, kjer se bodo ogledali vse mestne znamenitosti, Solin in okolico. Dne 17. maja se bodo odpeljali v Zagreb in od tam skozi Ljubljano na Bled in v Bohinjo. Iz Bohinje se bodo vrnil domov na Češkoslovaško.

Avtobusna zveza Dunaj—Cetinje. Letošnje pomlad se bo začel avtobusni promet na progi Dunaj—Cetinje. Avtobus bo vozil z Dunaja skozi Maribor, Sušak, Split, Dubrovnik in Kotor na Ce-

tinje, nazaj po ekos Mostar in Sarajevo. Avtobus bo vozil dvakrat na mesec.

Postavljeni zarod. Kr. banska uprava razglasi: Posestniki samosvojih in zakupniki zakupnih ribarskih okrajev se opozarjajo, da so po »Uredbi o ribarstvu« oziroma po ribarskem zakonu dolžni redno vlagati ribji zarod v svoje vode. Opazilo se je, da ribarski upravičenci v večini ne posvečajo dovolj pažnje gospodarskemu napredku postavljenih voda s pomočjo vlaganja, in se zato nujno pozivajo, da pravočasno naročijo in sicer najkasneje do 30. marca t. l. pri banovinskem ribogojnem zavodu v Bohinjski Bistrici, oziroma sponoče kr. banski upravi, kje so zarod naročili. Kr. banska uprava bo sistematično vlaganju vodila evidenco in bo proti onim, ki dolžnostim glede vlaganja ne bodo zadostili, ravnala po postavnih določilih.

Nova lekarna na Jesenicah. Gospod Mr. Ph. Jože Zabkar je 19. t. m. otvoril svojo javno lekarno na Gosposvetski cesti, nasproti hotela »Triglav« in jo bogato opremil in založil z zdravili. Tu se kaže v najlepši obliki domača jeseniška obrt mizarja gospoda Lazarja. Svetilna telesa v lekarni so dosedaj pri nas še nevidene oblike, enako tudi napisni tabli nad lekarno, oboje v krasni izvedbi po načrtih g. inž. arh. Dragotina Faturja v Ljubljani.

V Službenem listu kraljevske banske uprave dravske banovine, št. 23 od 22. t. m., so objavljene »Norme za sirovo strešno lepenko«, dalje »Norme za strešno lepenko in plošče za izolacijo« in »Objave banske uprave o pobiranju občinske trošarine v letu 1933«.

Semenski krompir za vino. Iz Metlike nam pišejo: Krompirja ne bo manjkalo, tako se je pokazalo. Nekateri podjetni in dobrohotni ljudje so se takoj odzvali obvestilu v »Slovenec«, da bi radi zamenjali vino za semenski krompir. Pripeljali so sode in krompirja. Povedo, da je bilo našim ljudem močno ustreženo. Morda prodajalec krompirja ni bil tako zadovoljen, toda v svojo zgubo tudi ni napravil. Laže bo prišel do denarja pri onih ljudeh, ki bodo spili kozarec vina, kakor pa bi pri naših, ki rabijo krompirja, a denarja ni pri hiši okroglega, niti ne prijatelja, ki bi ga posodil. Vina pa je velike, polne sode. Tistim, ki so skušali pripeljati ali naročiti krompir spravi kar v denar, se je kupčija bolj revno obnesla.

Korpulentni ljudje morejo s skrbno rabo naravne »Franz-Josef« grenčice doseči izdatno izpraznjenje črev brez napora. Številna strokovna poročila potrjujejo, da so z učinkom »Franz-Josef« vode zelo zadovoljni tudi bolniki, ki jih muči bolezen na ledvicah, protin, revmatizem, kamena ali sladkorna bolezen. »Franz-Josef« grenčica se dobiva v lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Most v Otočah. Zupanstvo občine Ljubno poroča: Zadeva mostu čez Savo pri Otočah, ki je bil že nekaj let predmet različnih razprav, debat in kritik, je z odločbo kr. banke uprave v Ljubljani z dne 23. septembra 1932 končno rešena. Most je dobila v ovrbo občina Ljubno ter bo na podlagi gornje odločbe pobirala mostni prispevek, ki se bo stekal v fond za vzdrževanje obtočnega mostu in pa pravno novega železobetonskega. Občina Ljubno bo pobirala po najetem uslužbenec proti izdaji potrdila o vplačnem prispevku s kuponskim listkom predpisane prispevke in sicer od 1. aprila do 30. oktobra vsakega leta. Predpisani prispevek, ki je razviden na izobesni deski poleg mostu, plača vsak neposredni uporabnik, domačin in tujec. To v vednost vsem božjepotnikom na Brezje ter potujočemu občinstvu.

Zborovanje gostilničarjev v Slov. Bistrici. K večeršnjemu poročilu pod tem naslovom naknadno dostavljamo, da se je Zdruga gostilničarjev v Slovenski Bistrici soglasno priključila k novi Zvezi gostilničarskih združenj za dravsko banovino v Ljubljani.

Praznovrnost spravila tri sestre v norišnico. Pred okrožnim sodiščem v Banialuki se je odigralo zadnje dejanje afere, ki se je začela v Zagrebu. 50 letna Terezija Longrešk, doma iz Vukovarja, se je za svojega bivanja v Zagrebu pečala z vedeževanjem in kuhanjem ljubavnih pijač, katere je prodajala lahkovernemu ženskem svetu, ki je iskal pri njej pomoči v svojih ljubavnih stiskah. Zagrebška policija je prišla Longreškovi na sled in jo je izgnala iz mesta. Preselila se je nato v Banialuko, kjer je nadaljevala svojo obrt. Tam je takoj sporočila ženskem svetu, da je zmorna napraviti vse, kar hoče. Tako so začele k njej dohajati ne samo mlada dekleta, marveč tudi starejše poročene žene in njen posel je naravnost cvetel. Med drugimi so prišle k njej tudi tri sestre Jožica, Albina in Anica Gajba. Čez nekaj dni so vse tri sestre začele kazati znake blaznosti, dokler niso popolnoma znorele in so jih morali poslati v blaznico. Na tožbo njihovega očeta je orožništvo aretiralo Longreškovo, ki je priznala, da je napravila pijačo iz ubitih miši, stenic in druge golazni. Vse to je zmešala z raznimi travami in kuhala v vodi, v kateri je prej oprala človeške kosti, ki jih je nabrala na pokopališču. Pri sodni razpravi je bila Terezija Longrešk obsojena na leto dni strogega zaporu in na izgon v rodno mesto Vukovar. Tako milo kaznen je prejel, ker so medtem vse tri sestre ozdravele in se vrnille iz blaznice domov.

Kako je Jurij postal ostar. Jurij Velaga iz vasi Janjile pri Petrovcu je zgodaj odšel iz svoje siromašne vasi v široki svet s trubuhom za kruhom. Delal je kot drvar po raznih mestih Slavonije, ko pa je zmanjkalo dela, se je vrnil domov. Tam ga je čakala revščina. Trd koruzni kruh Juriju ni več teknil. Po svetu se je navedil boljše hrane in udobnejšega življenja. Premišljeval je Jurij, dokler se ni zmisli, kako bi se dobil kakšno službo, magari najnižjo. Učitelj mu je dejal, da ne more dobiti nobene službe, ker ne zna pisati. In Jurij se je odločil za težko delo. Kupil si je knjigo in s pomočjo svojih prijateljev se je kmalu naučil črk. Bil je srečen, ko je prvič zapisal svoje ime. Ampak ta učenost Juriju ni nič pomagala, ker ni imel sprave. Pa si je kmalu znal pomagati. Od svojega dobrega prijatelja Vida, ki je dovršil štiri razrede ljudske šole, je za 200 Din kupil spridevalo, katero je nesel s prošnje vred tehničnemu oddelku v Bihacu, da ga sprejme za cestarja. Na spridevalu je seveda izbral prijateljevo ime in zapisal svoje. Čez nese dni je Jurij prejel rešitev, da je sprejet v službo. Kdo je bil bolj srečen kakor on! Prišla je tudi prva plača v znesku 697 Din. Sreča pa ni dolgo trajala. Našel se je nekdo iz njegove vasi, ki je vedel za vso reč, in je Jurija naznanil oblasti. In tako je ubogi Jurij prišel a ceste pred sodišče, ki ga je obsodilo. Zapor sam bi Jurij še lahko prenesel, ampak izgubil je imenitno službo cestarja in z njo mesečnih 697 Din. In to je glavno.

Do golega se je slekel. Dobro znani vlomilec Jakob Nizetič, ki je že precej let preživel v ječi, je v Splitu izvršil originalno tatvino. Zabal se je z Matjažem Kropanjom, doma iz Ptujja, v neki gostilni. Kropanja se je popolnoma opijanal in je prosil Nizetiča, naj ga spravi domov. Ta je to tudi storil. Ko ga je privedel do hišnih vrat, ga je pa do golega slekel in mu vzel vse, kar je le količjak vrednega, in ga pustil tam ležati. Ko se je Kropanja zjutraj streznil, je tatvino takoj prijavil policiji, ki je kmalu našla njegovega prijatelja in ga vtačila v zapor.

Kake postrežete svojim gostem. Vam pove knjiga »Naši gostje«, katero je priredila S. M. Deodata Kump, gospodinska učiteljica. Ljubljana 1962. 68 strani besedila in 66 slik. Cena elegantno vezani knjigi je 45 Din. Založila Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani. — To je po vojni prva slovenska knjiga, ki bo izpolnila veliko vrzel v literaturi vsake gospodinjice, to je o strežbi (serviranju) pri mizi in predpripravih za razne pojedine, ki se prirejajo v domačem krogu med znanci in prijatelji ali izrednih družabnih slavnostih (čajanke, banketi itd.). — V posebnem delu obravnava pisateljica podrobneje naslednja poglavja: pogrinjanje mize, strežbo pri zajtrku, pri mali južini (malici, predjužniku), pri obedu (kosilu), popoldnanski južini, večerji, routu. Posebej razpravlja o strežbi pri mizi sploh in o razvrstitvi prostorov pri mizi, o butletu in o pikniku. — Knjigo priporočamo tudi kuharicam, gospodinjskim pomočnicam, bivšim učenkam gospodinske šole in tečajev, ter natakarkam in natakarkarjem.

Dr. Fran Knific: Šmarne Marije Pomočnice. Prazno je človekovo prizadevanje brez božjega blagoslova brez božje pomoči, brez božjega sodelovanja. O tem je bil don Bosko sam docela prepričan, zato se je imenoval le orodje v rokah božjih. Njega se je Bog po svoji deviški materi Mariji poslužil, da je z njeno pomočjo ustvaril prav iz nič toliko naprav, da so se čudili celo njegovi najbližji. O tem Marijinem sodelovanju in premočkrat prav čudežnem sodelovanju nam pripovedujejo »Šmarne Marije Pomočnice«. Zanimive so že radi tega, ker ni v njih golih, ampak so te šmarne povite v šopek živih zgledov in čudovite Marijine pomoči. Prepričani smo, da jih bo vsak z zanimanjem prebral in se bo vnel v ljubezni do velike naše Pomočnice. Te pomočnice potrebujemo posebno danes, ko nastajajo tako viharini časi za našo sveto vero. — Marija je bila skozi stoletja pomočnica kristjanov in tako nam bo tudi zdaj ob težki uri, ko se nam ne obeta nič dobrega. Sezite po knjigi, krepila vas bo v veri in zaupanju do Marije Pomočnice. — Stanejo pa šmarne Marije Pomočnice lepo broširane samo 12 dinarjev, lečno vezane 18 Din. (Po pošti 1 Din več.) — Knjiga ima 260 strani.

A. Jobst, 9 lahkih mašinskih pesmi za mešani zbor, samozaložba. Cena partituri 11 Din, kdor več partitur vzame 10 Din, glasovi po 2.50. Pesmi se naročajo pri skladatelju Žiri, Dravska banovina, ali pri Jugosl. knjigarni v Ljubljani. Pesmi diči plemeniti inventar, kontrapunktna vaja glasov, deloma sprememba mešanega zbora z moškimi in ženskimi, dovršena litografska tehnika. Pesmi so boljim zborom zelo prikladne in se toplo priporočajo. — P. H.

Pri ljudeh z nerednim delovanjem srca povzroči kozarec naravne »Franz-Josef« grenčice, če ga popijete vsak dan zjutraj na tešče, la- godno milo iztrebljanje črevesja.

Belokranjski semenj slika razmer

Metlika, 21. marca.

Od zadnjega semnja je pokazalo na boljše. Cene pri živini gredo kvišku. Seveda cene še niso dosegle prave višine. Boljša živina je dosegla komaj 3.50 Din za kilogram. Le redki so slučajni, da bi bilo kaj boljše. Krave pa pod 700 Din še ni bilo dobiti. Seveda — pomlad je tu. Kmalu bo kaj paše, mleka pa je treba, zato si vsakdo želi priti do molzne kravice, ki jo je moral jeseni zaradi pomanjkanja krme prodati.

Drugi pa so mladi prašički, ki so sploh ves čas vzdržali visoko ceno. Najcenejši so bili par po 500 Din.

Tako kaže ta semenj, v primeri s prejšnjim, na boljše. Zadnji semenj v Crnomlju pa, so bile cene celo boljše od teh, ki jih je pokazal jožefovski semenj v Metliki.

Za kramo je bil ta semenj v Metliki prav slab. Ljudi je bilo, ljudi. To že. Saj je že ob 2 popoldne pošel vsem pekom kruh. Pa kaj, ko jih pride na semenj prav mnogo, ki imajo denarja samo za majhne štruce kruha. Za robo prinesejo le oči. Dosti je, da morejo vsaj videti, ko si kupiti nikakor ne morejo.

Ta semenj je najvažnejši za semenje. Tega je bilo veliko prinesenega in pripeljanega. Bilo je precej tudi prodanega. Cene pa niso bile tudi temu ne visoke, ker je bilo ponudb še veliko več kot pa vprašanj.

Trbovlje

Občinski proračun za l. 1933. Doklade se zvišajo, znižajo pa plače občinskim uslužbencem. Na proračunski seji je bil proračun v glavnem sprejet, kakor smo ga že objavili, nekatere postavke so zvišali, znižali pa skoro za isto svoto plače obč. nameščencem. Po proračunu bo vseh izdatkov 4.419.597 Din, dohodkov pa 4.421.407 Din. Dobrodo bo črpala občina iz 111% doklade na vse neposredne davke in od trošarine po 1 Din od litra vina, 50 par od litra vinskega mošta, od litra piva 60 par, od hektolit. stopnje žganja 5 Din in isto od likerja. Doklade na direktne davke so bile dosežaj 101%, so torej zvišane za 10 odstotkov. Tako visoki doklad zadnja leta ni bilo več in jih bo težko prenesti ob sedanjih krizi, ki vedno huje pritiska.

Občinski nameščencem se je ukinila 13. plača, nadurne nagrade in še 10% od plače uradnikov in 5% od plače redarjev, tako, da so skupno znižani dohodki uslužbencev: uradnikom in zdravnikom 19—20%, redarjem 14 in drugim uslužbencem 9%. Z redukcijo teh plač se je pridobilo trideset odstotka na dokladih.

Tako je n. pr. bila brez ugovora sprejeta postavka za drž. nameščence — učitelja stanoarina 215.000, dasi ugotavlja njihov zastopnik v Jutru, da ni povsem se ugotovljeno, če jim tudi gre, ker dobivajo na razpolago stanovanje od rudnika. Zanimivo je tudi bilo, da je seji prisostvoval g. Pavlin, ki je poslal »Slovenec« popravek, ko je ta poročal, da je svoj odstop preklical.

Nepočten vajenec. Trgovca Pavlin je zasačil svojo gajenca pri odpiranju blagajne. Fant je priznal, da je večkrat odnesel večje svote. Imel je tudi lastne ključke od blagajne. Proven pa sta imela z gospodarjem natančnejši obračun, je fant zbežal skozi okno. Zgodaj je zašel na kriva pota.

Pošljite naročnino!

Pri vsakem vremenu!

PALMA
GUMI PODPETNIKE
IN
PALMA GUMI USNJE
ZA PODPLATE

Pri najgršem vremenu suhe in tople noge. Največja izdržljivost in cenejša od usnja. Ne drsi.

Dobi se pri vsakem čevljaršem mojstru

JUGOSL. TRGOL.

Celje

Materinski dan, ki ga priredi na praznik Marijinega Oznanjenja ob pol 4 popoldne v veliki dvorani Ljudske posojilnice v Celju Marijanska kongregacija, bo gotovo privabil vse, ki hočejo en dan v letu posvetiti našim materam. Na sporedu so pevske in glasbene točke, govor in Meškova drama: »Matic. Da se omogoči obisk vsem slojem, zato je vstopnina za to prireditve izredno nizka. Cene prostorov so: 4, 2 in 1 Din. Vstopnice se dobijo v predprodaji v upravi »Slovenec« na Cankarjevi cesti 4.

Dva bregovca. Znamenito socialno dramo mnogo prerano umrlega in nadarjenega slovenskega pisatelja Antona Leskova, vprižore člani Jugoslovanske strokovne zveze v Celju v nedeljo, dne 26. t. m. ob pol 4 popoldne v veliki dvorani Ljudskega doma v Celju. Med odmorji bo igral društveni tamburaški zbor. Vstopnice se dobe v preprodaji v Slovaškovi tiskovni zadrugi. Cene so znižane.

Umrla sta v tukajšnji bolnišnici Kranje Marija, 84-letna občinska reva s Teharij; na Zg. Hudinji je pa umrla Vodnik Rozika, 7 mesecev stara hči delavca.

Izpušteni iz zaporov. Včeraj dopoldan so bili izpušteni iz zaporov celjskega okrožnega sodišča: gg. Deželak Ivan, Lešnik Alojzij, Klaunder Franc, Jager Miha, Arlič Karl in Požlep Franc, vsi iz Laškega.

Pregledovanje mladeničev. Mestno načelstvo celjsko vabi v smislu § 20 začasnega pravilnika o rekrutovanju mladeničev, vse mladeniče, ki niso pristojni v občini na ozemlju celjskega vojnega okruza in so stanujoči v mestu Celju ter žele biti pregledani v Celju, da vložijo zadevne prošnje do 15. aprila t. l. pri tukajšnjem uradu. Prošnja mora biti kolkovana s kolkom za 5 Din.

Stavbna zadruga drž. uslužbencev v Celju sklicuje svoj redni občni zbor, ki se bo vršil drevo ob pol 9 v restavracijskih prostorih Nabavljalne zadruge z običajnim dnevnim redom.

Gospodarsko društvo poštnih in prevoznih nameščenecv v Celju ima jutri, t. j. v petek ob pol 6 popoldne v sobi za pismonoše, izredni občni zbor. Na dnevnem redu je določitev članskih deležev.

Pasji kontumac v občini Celje okolica. Zupanstvo občine Celje okolica naznanja, da je pasji kontumac v celjski okoliški občini ukinjen po zakonito preteklem roku.

Šoštani

Materin dan. V soboto 25. in v nedeljo 26. t. m. ob treh popoldne se bo vršila v dvorani Slom. doma proslava Materinega dne. Spored: 1. Volarič: Pri zibel (mešani zbor); 2. P. Krizostom: Materina pot (deklamacija); 3. R. Gobec: Moja mamica (alt solo); 4. Cv. Golar: Mati (pripoveduje šolar); 5. A. Kosi: Bogata mamica (dvoglasni otroški zbor); 6. J. Polak: Otrokova prošnja (deklamacija); 7. Švikiaršič: N' mav čez izaro (moški zbor); 8. Govor: 9. Ogrizović: Hasanaginica (drama); 10. Kerujak: Pojdamo v škofčje (moški kvintet). Med odmorji igra tamburaški zbor. Vabljeni!

Odbor Solarske kuhinje vlijudno naproša vse one, ki so ustmeno ali pisмено obljubili prispevke Solarski kuhinji v Šoštanju, da jih čimprej izročijo odboru. Podpora je sedaj kuhinji zelo potrebna, saj dobiva v njej hrano dnevno nad 200 otrok.

Umrli so: Valentin Jurec, Apolonija Verdnik, Ivanka Rožič, Rozalija Kovač, Pavel Dobnik, Marija Hranstnik, Jožefa Skornšek, Anton Jajčnik, Jaka Forštner. N. v. m. p.!

Slovenjgradec

Vombergarjeva »Voda« na starotrikem odru. Cisto tiho in neopaženo klije že nekaj časa sem v sosednjem Staremtrgu mlado življenje. In to življenje se vedno bolj in bolj stopnjuje. Vzrastel je mlad prosvetno-dramatični pokret, ki s svojim mladim dramatičnim zborom, obstoječ iz samih kmečkih fantov in deklet, zadivlja s svojimi predstavami skoraj celo Mislinjsko dolino. Celu vrsto lepo uspešnih dramatičnih predstav je spravljal ta zbor na svoj odraz, med temi tudi »Sleherinika«, ki je na praznik Sv. Stefana bil vprižorjen ob nabito polni dvorani v obdobju zadovoljnosti in priznanja vseh gledalcev. In končno je prišla sedaj na vrsto Vombergarjeva »Voda«, ki jo je zbor vprižoril v nedeljo 12. in ponovil 19. t. m. Igralci so s svojim dovršenim nastopom ter sigurnostjo želi splošno priznanje in pohvalo. Saj je mnogokateri, ki je po končani predstavi odhajal domov, dejal: Res, takega užitka kakor danes, pa že dolgo nisem imel. Kje neki so se zeli v tem nekdanj zaspnem Staremtrgu ti igralci tako talentirani, korajžni fantje in dekleta? Se gotovo povprašuje vsak mešan. — Začetek je že zdavnaj prebit. Samozvestno in ponosno naj bi objel kulturno-izobraževalni pokret in mladeničsko-igralski ogenj Starotrikov vso Mislinjsko dolino, vse večje kraje, mesta in trge. In ne bomo stali več pred ostalimi dosej megole agilenjski slovenski dolinami kot zasnanci z »mrzlega Pohorja«, ampak kot resni, delavni prosvetitelji vsega mislinjskega in pobojskega ljudstva sedaj enkrat se samo v kulturnem, pozneje pa tudi v gospodarskem pogledu.

Smrt na električnem stolu

Italijanski anarhist Zangara, ki je nedavno izvršil napad na novega predsednika ameriških Združenih držav Roosevelta in je po nesreči smrtno ranil čikaškega župana Čermaka, je bil v nedeljo usmrčen, ker je bil obsojen na smrt. Usmrtitev se je izvršila na električnem stolu. Prisostvovalo je 12 prič, kakor določa zakon. Zangara ni, sodeč po njegovem obnašanju, prav nič obžaloval svojega dejanja. Ostal je zakrknjen do zadnjega. Preden je stopil na električni stol, je pričel strahovito besneti nad svetovnim kapitalizmom. Od trenutka dalje, ko je bil spuščen skozi telo električni tok, je Zangara živel samo še 30 sekund. Za usmrtitev je torej zadostovalo, da so spustili v električni stol samo enkrat električni tok, kar je pri usmrtitvah zelo redko.

Usmrtitev na električnem stolu ni tako nagla, kakor bi človek sodil. Zelo pogosto se zgodi, da se obsojenec še delj časa bori s smrtjo in da morajo krvniki spustiti električni tok večkrat skozi njegovo telo. Novinar Ralph Stulger pretresljivo opisuje usmrtitev Francis Crowleya, kateri je sam prisostvoval v družbi z dopisnikom lista »Daily News« g. Johnom Smithom. Srečala sta se na tramvaju, ki vozi do ječe, kjer se nahaja električni stol in kjer je čakal na smrt Crowley.

»Ali se peljete tudi vi k usmrtitvi Crowleya?« je vprašal Smith svojega tovariša. »Kar nič se ne strašite, jaz sem že prisostvoval 18 usmrtitvam...« Ravnatelj električnega stola Lawis Lewis je sprejel oba novinarja in druge, ki so bili povabljeni k usmrtitvi, zelo prijazno. Tako se je nabralo 12 oseb v čakalnici. Čedalje bolj jih je objela nervoznost, ki so jo preganjali s kajenjem. Marsikdo se je skušal namahiniti, da bi zakril svoja notranja čustva in nekak strah, toda to ni šlo. Že po glasu se je

vsakemu poznalo, da se bliža nenavadna ura. Tedaj so se odprla vrata v svetlo sobo, ki so jo razsvetljevale nenavadno močne žarnice. Priče so stopile posamič druga za drugo, uradnik je primerjal svoje listine z izkaznicami novinarjev in drugih ter nato vsakega pustil noter. Svetloba se je ob belih stenah bodeče odbijala in na steni je visela ura. Prav ta ura je bila odločilna za trenutek, v katerem mora umreti obsojenec. Novinar pripoveduje, kako mu je bilo vedno tesneje in tesneje pri srcu, skoro glasu ni mogel dati več od sebe. Tedaj mu je tovariš ponudil whisky, naj se pokrepča.

Ravnatelj Lawis Lewis se je dvignil in pozval navzoče, naj se vsedejo. Sedli so se v polkrogu okoli električnega stola. Tedaj so se odprla stranska vrata. Vstopil je obsojenec popolnoma prost, ne morda v verigah. Hodil je popolnoma neprisiljeno in tudi takoj sedel na električni stol. Za njim je prišel duhovnik. Za obema pa mož v belem plašču. Obsojenec je bil popolnoma miren. Že so tičale njegove noge in roke v objemu jeklenih vezi. Desno roko, ki je bila popolnoma gola, so mu dvignili visoko za ramo in jo tam privezali na svetlo kovino. V tistem trenutku je zginil mož v belem plašču.

Neki glas je vprašal: »Ali je vse pripravljeno?« Drugi je odgovoril mrzlo: »Da!« V tistem hipu je padla na glavo obsojenca jeklena čelada. Objel ga je električni tok. Svetloba žarnic se je tresla. Obsojenčevi prsti so se pričeli dvigati, žile na vratu in na rokah so se napele. Zdelo se je, kakor da se hoče Francis Crowley, kakor nenaraven junak dvigniti, da bi protestiral proti človeški justici. Strahovitemu boju je sledila tišina. Obsojenec je še živel. Vnovič so spustili tok, toda smrt še ni nastopila in šele v tretjič je elektrika izvršila morilno delo.

Pruska državna kovnica je pričela izdelovati spominsko svetinjo, ki naj spominja na začetek tretjega kraljestva pod vodstvom Adolfa Hitlerja. Osnutek je napravil monaški slikar Karl Götz. — Za idolatrijo, ki osvaja svet, odkar je človekova osebnost potlačena, je očitno potreben tudi idol.

Kadar se policija prenašli

Mesto Kreugerja so našli Francoza

Upniki svetovno znanega sleparja Ivarja Kreugerja, kralja vžigalic, ki je pred nekaj meseci umrl v Parizu, se še vedno ne morejo sprijazniti z njegovo smrtjo. Prepričani so, da ženjalni slepar še vedno živi in da je svojo smrt samo igral. Na ta način se je hotel umakniti pred svojimi upniki, da bi jih opeharil in sam dobro živel s prisleparjenim denarjem. Domnevo Kreugerjevih upnikov je še potrdila okolnost, da niso hotela švedska oblastva dovoliti, da bi se krsta, v katero so v Parizu položili samomorilca Kreugerja, ob prevozu na Švedsko odpela. Kreugerjev upniki iščejo svojega dolžnika po vsem svetu in so zato porabili že milijone. Alarmirali so policijo vsega sveta. Posebno ameriški detektivi so takoj zgrabili za lepo priložnost, da se izkažejo.

V zadnjem času vodijo z vso vnemo preiskavo v južno-ameriških državah. Nekdo je namreč iz-

dal, da se je Kreuger dva dni po samomoru v obleki bogatega Francoza odpeljal v Rio de Janeiro in se tam nastanil v neki vili blizu mesta. Podjetna policija je kmalu iztaknila to vilo in organizirala naskok nanjo, da bi Kreugerja živega dobila v svoje roke; kajti obstojala je nevarnost, da si Kreuger zopet ne vzame življenja. Nastopila je noč, ki je bila določena za naskok. Ameriški detektiv in domača policija so obkrožili vilo in ob danem znamenju vdrli vanjo. Aretirali so Kreugerja, ki se je izdajal za Francoza in ga kljub njegovim protestom s silo odgnali na policijo. Tam se je pokazalo, da je Ivar Kreuger samo bogat Francoz, ki mirno živi v okolici Rio de Janeira. Za vse to so seveda vedeli tudi podjetni novinarji in to lepo zgodbo opisali v svojih listih. Seveda ni bila zgodba prav nič vesela domača policija.

Beneški most

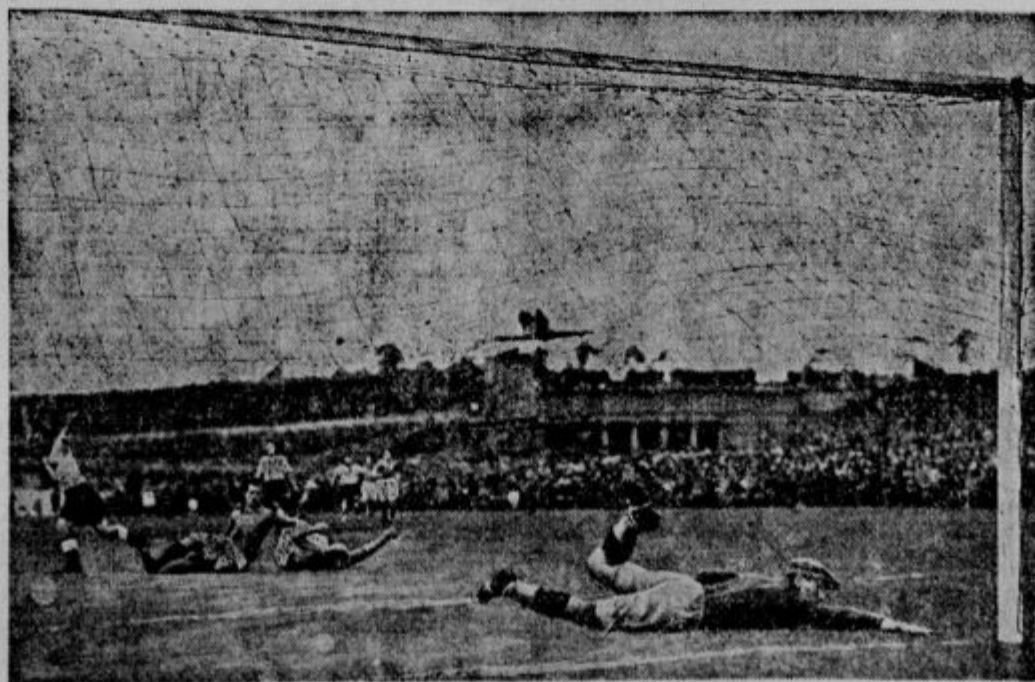
Dne 20. februarja so izročili prometu nov most, ki veže Benetke s celino. Most je 4 km dolg, 20 m širok in stoji na 225 obokih. Delo je trajalo samo eno leto in pol, ker so porabili za zgradbo nove tehnične načine. Nad 150 parnikov je dovažalo dnevno na stavbišče po 5000 ton peska, 100.000 kosov opeke, gramoz, cement itd. Uradno poročilo ugotavlja, da so porabili za most 18.000 kb. m betona, 45.000 ton kamna in 20 milijonov kosov opeke. A stari Benečani ne marajo nove zgradbe. Pravijo, da pomeni začetek konca zgodovinske lepote Benetk.

James M. Cox, ki ga je Roosevelt določil za poslanika v Berlinu.

Konservatorij na ulici

Razen nesrečnih potujočih godev in pevcev je poznal Pariz od nekdaj še zastopnike glasbenih založnikov, ki zvečer izvajajo zadnje novice. Delijo zastoj lističe z notami. Pariška množica, ki je tega vajena, z veseljem pomaga prepevati. Hreščeči koncerti sredi ulice pomenijo krst nove popevke. Zdaj je napodila revščina na ulice tudi dobre, strokovne glasbenike, žrtve gramofonov in radio postaj. Izgubili so zaslužek po kavarnah, kinematografih in celo gledališčih. Pariška policija je dovolila tem brezposelnim predstave po križiščih in celo v podzemeljski železnici, kjer krajšajo čas potnikom. Po končani predstavi pobirajo tudi ti dobri godeji in pevci, absolventi konservatorija, drobni v klobuke. A ves izkupiček dobiva strokovna Zveza umetnikov, ki ga razdeli dnevno zvečer med brezposelne in bolne člane. Kakovost pariške ljudske glasbe se je nepričakovano izredno zvišala.

Napet prizor z nogometne tekme Francija - Nemčija v Berlinu, ki se je zaključila neodločeno. Pri-ostvevalo je tekmi okoli 60.000 Nemcev.

MacDonald v Rimu

Prva izvirna slika o prihodu angleškega ministrskega predsednika v Rim. MacDonald je priletel v letalu, ki ga je vodil italijanski letalski minister general Balbo. Na sliki vidimo MacDonalda, generala Balbo in Mussolinija po MacDonaldevem pristanku.

Za popotno palico največji zlati rudnik na svetu

Zanimiva je zgodba, ki nam pripoveduje, kako so Angleži prišli do tega zaklada, ki je toliko večje važnosti prav danes, ko je njihov denar toliko izgubil na svoji veljavi. Cecil Rhodes je zvedel, da je dežela Matabele bogata na zakladu. S svojima dvema prijateljskima Charlie Rudd in R. Maguiere se je podal na nevarno pot. Prav za prav je poslal vladarju te dežele Lobenguliju samo svoja tovariša, da bi se pogodila z njim glede izkoriščanja zlatih rudnikov. Rudd in Maguiere sta se predstavila kralju kot revna popotnika in mu poklonila več daril, ki niso imele za izobraženega človeka nikake posebne vrednosti. To so bili stekleni izdelki, manufakturno blago in mnogo druge drobnarije, ki sta jo nakupila v neki ameriški trgovini. Lobenguli je posebno dopadla palica s slonovo kostjo. Vprav ta palica ga je premotila, da je podpisal listino, ki je vsebovala koncesijo za zlate rudnike. Rudd se je tedaj v spremstvu nekega domačina odpravil na pot nazaj, in sicer je tako hitel, da je njegov spremljevalec omagal in ostal na poti. Tudi

Rudd je med potjo omagal in se že sprijaznil s smrtjo daleč od svojih znancev. Napel je svoje zadnje moči in zakopal dragoceno listino, ki je vsebovala dovoljenje za izkoriščanje rudnikov, v zemljo, in se onesvestil. Drugi dan so ga našli črnci in mu pomagali k sebi. Rudd je listino zopet odkopal in jo potem srečno prinesel v Kimberley in jo pozneje izročil Rhodesu. Na ta način so Angleži prišli do koncesije za izkoriščanje tega največjega zaklada na svetu. Poslej so se morali Angleži še trikrat bojevati zanj, in sicer z orožjem.

Samo eden izmed zlatih rogov je doslej dal Angležem zlata, ki je vredno 60 milijonov funtov. To je Moderfontaine, kjer dela še danes 2300 Evropejcev in 13.000 domačinov.

Skoraj prav tako bogati na zlatu so rudniki na britanski Gvineji. Še lansko leto so našli nov rov, ki donaja za 200.000 funtov zlata letno. Nadalje se nahajajo zlati rudniki v Kanadi, kjer se je pridobivanje zlata v zadnjem letu podvojilo.

Stražnica ogajegascev v Longbeachu v Kaliforniji, ki jo je razdejal zadnji potres. Število mrtvih znaša okoli 200.

Kje je Belgrad?

»Echo de Paris« je nedavno prinesel to-le pismo nekega svojega naročnika: »Poslal sem služkinjo na pošto v 7. okraju z brzojavko za Belgrad. Na nioje največje začudenje ni ničesar opravila in prišla povedat, da ne more pošta sprejeti brzojavke. Uradnik je rekel služkinji, da ne ve, kjer se nahaja Belgrad, ker ni našel tega mesta v uradnem imeniku. Moral sem vnovič poslati služkinjo nazaj s pismom, kjer

sem uradniku raztolmačil vso zemljepisno in politično pomembnost Belgrada. Šele nato je sprejel brzojavko.« Da niso veliki narodi prav močni v zemljepisju, je znana reč.

Proti ženskim hlačam

Najnovelše pariške modne revije prinašajo nenavadne modele s hlačami za ženske. Posebno za kostum priporočajo hlače. Zenske naj bi ne rabile hlače samo za izlete, temveč tudi ob drugih priložnostih, posebno pa priporočajo hlače kot jutranje obleko.

Tej novi modi so se uprle Američanke. Igralka Mae West je sklicala v gledališču Waldorf-Astoria protestno zborovanje. Sama je imela krepak govor, v katerem je ožigosala novo modo, češ, da ponižuje ženo. V zadnjih desetletjih je bila žena že itak dovolj ponižana. Dolžnost vseh poštenih žena je, da odločno zavrnejo novo modo, sicer se bodo žene pred svetom osmešile. Tako je govorila igralka Mae West.

»O joj, o joj! Pozabila sem, da imam noge na Oia«

Predavanje o Visokih Tatrah

Ljubljana, 22. marca.

Društvo prijateljev poljskega naroda je priredilo v torek zvečer v skromno počastitev poljskega narodnega praznika in njegovega sivolasega borca za svobodo, maršala Piłsudskega, lepo plansko predavanje.

Predaval je znani planinec, g. nadzornik Stiasny, ki se kljub svojim sedmim križem upa kosati v planinski vztrajnosti in pogumu z marsikaterim mladim planincem. Povedal nas je visoko gori v kraljestvo Visokih Tater in nam s številnimi skioptičnimi slikami pokazal vso lepoto tega slikovitega, divjemantičnega gorskega sveta. V spremstvu izkušenega vodnika se je povzpeli na najvišje vrhove in tako dokazal, kako neizpržen rezervar mladostnega zanosa in sile ima še vedno v sebi. Njegovo predavanje je bilo odlično po zornem, lahkotnem pripovedovanju, ki boza poslušalceva ušesa kakor žuborec gorskega studenca in šumeje planinskih gorov. Zato njegovo predavanje ni bilo nikoli dolgočasno, čeprav je trajalo dve debeli uri.

Visoke Tatere privabljajo k sebi čedalje več ljubiteljev planin, ker jim nudijo nadvse krasen razgled. Zlasti privlačna točka za plezalce so zanimive grebenske ture, ki pa so mestoma združene z velikim naporom in nevarnostjo. Sploh se turistična med Poljaki in Čehi vedno bolj razvija. Njihovi planinski domovi so znani po svojih idealnih legah in skrbni postrežbi. Tudi zimski sport ima na Visokih Tatrah čedalje več privrženecov.

Glavno izhodišče za ture v Poljske Tatere so Zakopani, ki so se iz skromne vasice razvili v znamenito letovišče z nad 200 hoteli in 400 vilami. Odtod nas je tudi predavatelj povedel v kraljestvo Poljskih Tater. Najvišja gora Poljskih Tater je Świnnica (2306 m), s katere je najlepši razgled. Zanimiv je bil tudi predavateljev opis ture na Granate in Krzyżne, do katerih vodi dobro zgrajena in skrbno zavarovana pot. Najlepši pa je bil predavateljev opis ture na fantastični Małach, katerega je ljudska duša obdala z bujno pravljico domišljije o »mrzem gorskem duhu«, ki kraljuje na njem.

Na koncu svojega predavanja, ki bi pač zaslužio večji obisk, je bil g. nadzornik Stiasny deležen iskrenega priznanja.

Sport

TURNI SMUČARSKI TEČAJ V TRIGLAVSKEM POGORJU OD 2. DO 9. APRILA 1933.

Udeležba v tečaju nudi priliko, da posetijo Triglavsko pogorje s smučarji tudi oni, kateri drugače nimajo prilike in zaupnega spremenstva za tako turo. Več ali manj je pa želja vsakega smučarja preživeti spomladni nekaj lepih, brezskrbnih dni na smučeh visoko na planinah. Nepozabni so vtisi prelepe planinske okolice, divnega smuka in toplega, pretoplega solca. Silen je kontrast med dnevom in nočjo, vročino in mrazom. Podnevi na solcu neusmiljeno pripeka, ponoči pa pada temperatura tudi na 15°C pod ničlo. Noči ob luni so svetle, tajnstvene in božanske v pravljicnem bleku. In ko drsijo smučarji v vrtajem tempu po kristalnem zrncu, neutrudljivo in nepričakovano iz kraja v kraj, z bežno naglico minejo grebeni in kotanje, tedaj vriske erce in v očeh je polno nepojmljivega ognja, večna neutešena želja po solcu, snegu in novih krajih. Sama čuda za novince, a resnično sanje planinca-smučarja.

Tedaj je tam gori že spomlad, solnce je pri naša skoravno leži veenaokoli debela snežna odeja. Tudi narava sama čaka na vstajenje, povod prebiva zimo, bredi in poganja življenje skozi sneg. Ob prvi zori, zunaj je še mraz in že vabi ruševce; neumorno je, tja v pozno jutro pogrkava. Povod na snegu križa smučina sledi divjih koz, zajcev in drugih potepuhov. Da, tudi njim dela spomlad in solnce komedije.

Preveč je lepših doživeti, prekrasnih pogledov in naravnih prigod, da bi mogel smučar vse to vleniti v spomin. Tak visokogorski izlet pusti smučarju le prelep spomin nanj in neutešeno domotožje po njem.

Tako je spomlad na smučskih turah na planinah. Sicer je pot do tja malce dolga, je pa trud potem bogato poplačan.

V tem slučaju se nudi prilika neizkušenim smučarjem, da izpopolnijo svoje znanje tako v tehnično-praktičnem smučanju, obenem pa spoznajo visokogorski svet pod Triglavom, kjer vladajo idealne snežne prilike do prvih dni poletja.

Na vse eventualne nejasnosti daje pojasnila pisarna SPD v Ljubljani.

★

Akad. smučarski izlet v Bohinj. Jugosl. akad. smučarska organizacija priredi v petek 24. marca tridnevni smučarski izlet v Bohinj. Ekскурzija, ki jo vodi tov. Černič, se bo delila v dve skupini: prva gre na planino na Kraju, druga pa na Sedmice jezera. Odbod ekscurzije bo v petek ob 7.15, povratek pa v nedeljo zvečer. Vožnja bo četrtinska. Udeleženci ekscurzije se naj prijavijo na univerzi, kjer je nabita tozadevna polja.

SK Atletik, Celje in SK Amateur, Gradec. Na praznik sv. Jožeta se je vršila ob 3 popoldne v Celju, na igrišču pri Skalni kleti prijateljska nogometna tekma med SK Atletik iz Celja in SK Amateur iz Gradca. Graški gostje so prispeli v Celje šele v nedeljo z avtobusom in so bili od dolge poti očitno utrujeni, kar lahko sklepamo iz vsakega poteka igre. Celjani so bili v stalni premoči in šele po odmoru so se Gradčani našli v položaju. Rezultat je bil 5:0 (3:0).

Dvomeč table-tenis med žel. klubom Hermes, Ljubljana in SK Jugoslavijo iz Celja, ki se je vršil dne 19. t. m. je izpadel 26:10 v korist prvega. Celjanom se je poznalo pomanjkanje treninga, sicer bi bil lahko rezultat mnogo boljši, ako ne obraten. Nastopili sta dve moštvi s po 6 igralci. Najlepša igra dneva je bila med Celjanom Čehom Milanom in Hermežanom Drogenikom, ki je po treh setih izpadla v korist prvega. Oba sta najboljša igralca svojih klubov. Gledalec je bilo zadovoljivo število.

Kolesarska dirka na progi Celje-Vojnik. Klub slovenskih kolesarjev v Celju priredi v nedeljo, dne 9. aprila t. l. kolesarsko dirko na progi Celje-Križevci-Vojnik za seniore in na progi Celje-Vojnik za juniorje. Start ob 14.30 pred trgovino Gama v Gaberju, cilj okrog 16 pred trgovino Zottel v Vojniku.

Stadion za berlinski olimpijado. Državni kancler Hitler se je glede stadiona za bodočo olimpijado, ki se vrši leta 1936, v Berlinu, izjavil, da so načrti za celotno predelavo berlinskega stadiona odobreni. Berlin bo s tem dobil stadion, kakršnega nima Evropa. Prostora bo imel za 80.000 gledalcev, in sicer 25.000 pokritih sedežev ter 55.000 stojšč na prostem.

Borba za svetovno prvenstvo v boksu med Sharkeyjem in Carnero je končno tudi bokskomislija New-yorka oficijelno potrđila. Omenjena mojstra v tej sportni panogi se bosta udarila 1. junija 1933 v Newyorku.

Ing. A. Podgoršek:

Travniki

Huda in dolgotrajna suša lani je povzročila veliko pomanjkanje sena za letošnje zimsko krmiljenje. Kljub temu, da so skušali živinorejce uravnati to pomanjkanje sena z odprodajo živine ali z dolkopim primanjkuječih krmil, se vendar borijo že celo zimo spomanjkanjem krmil, pred vsem dobrega sena. Te hude borbe vsled lanske suše še ni konec in bo trajala do onega časa, ko bo zopet tukaj v obilici zelena krma in paša.

Brezdvomno je, da so najbolj trpeli zaradi suše oni travniki, ki so bili že pred sušo nepravilno in slabo oskrbovani in so imeli že od poprej šibko in slabo rast. Posebno pa so trpeli zaradi suše taki travniki, ki so bili le slabo ali nič gnojili. Vsi smo se lahko prepričali ob času suše, da so pravilno oskrbovani in pognojili travniki najuspešnejše kljubovali suši, čeprav niso dali tako visokega pridelka sena kakor v normalnih neusuhnih letih. Pridelki sena pa je bil še vedno izdatno višji v primeru s pridelkom sena na premalo ali nič gnojnih travnikih.

Ker naši kraji tako pogosto trpijo zaradi suše, je nujno potrebno, da zavarujemo pred njo naše travnike, kolikor je v naši moči. Saj je mogoče napraviti živinorejo, pred vsem govedorejo, dobičkanosno le, če pridelamo v lastnem gospodarstvu za zimsko krmiljenje dovolj dobrega in tečnega sena, veld česar moramo pred vsem zvišati in zboljšati travniški pridelki.

To pa je mogoče doseči pred vsem s prignojenjem travnikov z gnojili, ki doprinesejo travniški zemlji primanjkuječih rastlinskih hranilnih snovi — kalij, fosforovo kislino, dušik in tudi apno. Leto za letošnje zemljo z vsako košnjo, z vsakim travniškim pridelkom, travniški zemlji ogromne količine rastlinskih hranilnih snovi, vrčamo jih pa na splošno v zelo pišli meri. Zato ni nič čudnega, če nam več ali manj izstradani travniki donesajo

Obrtniški zbor v Kranju

Kranj, 18. marca.

Združeno obrtniško kranjskega okraja predstavlja s svojo močjo in s svojim številom toliko upoštevano in važno organizacijo, da je vsako obrtniško združevanje v Kranju predmet povečanega zanimanja. Sicer je res število članov padlo od 400, ki jih je bilo pred leti, na 247 v l. 1932, to pa ne samo zaradi krize, ampak predvsem zaradi izstopa krojačev (ca. 100) in pekov (ca. 30), ki so v letu 1932 ustanovili lastno združevanje. Miniarji in žagarji, ki bi v novo nastale položaje prišli pod obrtno združevanje, so zaprosili za samostojno združevanje, ki jim bo zelo verjetno dovoljena.

Protekle nedelje je bila v dvorani Ljudskega doma redna letna skupščina skupnega združenja obrtnikov kranjskega okraja, katero je vodil načelnik g. Joža Bitenc. Od okrajnega načelnika se je skupščina udeležil podnačelnik g. dr. Mahnič, od Zbornice za TOI pa g. Fr. Zagar. Načelnik se je obirno pečal z novim obrtnim zakonom in prilagoditvijo po združenjih. Zaradi strožjih predpisov novega zakona je bilo na področju kranjskega združenja izdanih v letu 1932 samo 8 obrtnih listov. Ta strogotost pa seveda obrtniškiemu stanu ni v škodo. Podrobnje se je g. Bitenc pečal e »šušmarstvom«, ki vedno bolj bujno poganja na ta način, da obrtniki vračajo obrtne liste, hkrati pa obrt še naprej izvršujejo. Tako se je število šušmarjev, ki je pred leti v naši banovini znašalo 4 do 5000 (ali približno eno petino legalnih obrtnikov) v zadnjih letih najmanj podvojilo. Govornik je bil mnenja, da se od oblasti dane naredbe ne izvajajo zadostno strogo. Resnica je tudi, da je obrtnišvo o pravilnem pojmovanju davčnih predpisov in zakonov premalo poučeno, kar mu je čisto v škodo, zato je uprava združenja vedno podpirala pouk obrtnišva v davčnih zadevah. Novost v obrtniško življenje bodo prinesli strokovni odseki v okviru združenja, od katerih nekateri že delujejo in jim bo zbornica za TOI sestavila primeren pravilnik. Število obrtnišva se bo v bodoče povečalo tudi z onimi člani, ki izvršujejo obrt, katere bo sedaj pripadla pod združevanje.

Za g. Bitencem je poročal delegat zbornice TOI g. Zagar. Povedal je med drugim, da se je z 9. marcem t. l. zaključila doba za izjavljanje o sestavi naših zbornic ter da so obrtniki sami odločili, da bodi zbornica za Slovenijo še nadalje skupna. Zbornica je dosegla, da so iz kmetijskega moratorija izvzete terjatve obrtnikov. Pridobaina naj se določi pavšalno kot pri krojačarjih na 60 Din za mojstra in 30 Din za pomočnika.

G. podnačelnik dr. Mahnič je pojasnjeval težave boja pri zatiranju šušmarstva. Posebej je omenjal kot napisan zakon ukoreninjeno navado pri obrtnikih, da s 60 letom obrtni list odlože, obrt pa še izvršujejo. Akejo miniarjev in žagarjev je gosp. podnačelnik toplo pozdravil. K tej točki je gosp. Zagar pripomnil, da obrtno združevanje s samostojno zadrujo miniarjev in žagarjev ne bo ničesar izgubilo, ker se v ministru pripravlja naredba, s katero bodo miniarji izvršeni med prostro obrt.

Pod tretjo točko se je obravnavala izprememba pravil. Predvsem so bila mnenja deljena, kakšne pravice ostanejo obrtniku, ki je obrt odložil. Gosp. podnačelnik je pojasnil dejstva, katere smatra politična oblast kot potrebna, da nastopi prestanek obrti. G. Zagar je pa pojasnil, da je zakonodajalec zaradi težkih časov predvideval začasno opustitev obrti in odložil za to potreben rok. Med časom prekinjenega obrtovanja pravice in dolžnosti v združenju ne prenehajo.

Blagajniško poročilo je podal g. Zupan Janko. Računski zaključek je skupščina odobrila.

Pri volitvah je prodira lista Bitenca s 45 glasovi proti listi Ribiča (38 glasov). Izvoljen je bil tale odbor: načelnik Joža Bitenc, uprava: Zupan Janko, Kos Anton, Zavrli Josip, Grašič Ignac, Kristan Peter, Ribič Andrej, Legat Jernej, Rogelj Janez, Selcne Franc, Šiška Josip, Camernik Franc, Gabrč Ivan, Grašič Janez, Namestniki: Pesjak Stanko, Stefe Franc, Keber Jožko, Senk Vinko, Perčič Janko, Pernuš Ivan. Nadzorniki: Pollak Jurij, Baželj Franc, Zupančič Jože, Rogelj Franc, Tišar Matija, Vidic Andrej. V razsodiščni odbor so bili izvoljeni: Azman Karel, Gabrč Jakob, Šoldić Anton, Štibelj Jakob, Florjanič Rudolf. Sprejet je bil proračun za l. 1933. Skupščina je še pozdravil zastopnik okrožnega odbora obrtniških združenj g. Igljič iz Ljubljane. G. Zagar pa je še pojasnil pomen strokovnih odsekov.

★

Konkura je razglašen o imovini zapuščine po umrlem Jolačinu Ivanu star., trgovcu v Ljubljani, roki: 24. marca, 22 in 29. aprila.

Občni zbor Zveze slov. zadrug bo 8. aprila ob 10 dopoldne v Celju, hotel Union; Obrtne banke kraljevine Jugoslavije v Belgradu 23. aprila ob 9.

Ribarstvo v slakih vodah in morju. Banški svetnik v Zagrebu dr. Fr. Damazetovič je izdal poročilo o ribarstvu v slakih vodah in morju. V splošnem delu piše o rib. oblasteh, nadalje razpravlja o ribarstvu s posebnim ozir na zakonodajo v slakih vodah. Največ prostora zavzema drugi del o morskem ribarstvu pri nas in drugod. Tu

premašo sena in le manj vredno seno. Tudi ni nobeno čudo, če so v sušnih letih takšni lačni travniki ne morejo dovolj upirati in najprej podležejo suši.

Travnike gnojimo z naravnimi ali domačimi gnojili (hlevski gnoj, kompost, gnojica) in umetnimi gnojili. Najbolj uspešno in donosno je menjalno gnojenje travnikov. Pri menjalnem gnojenju gnojimo travnike vsako drugo ali vsaj vsako tretje leto samo z domačimi gnojili, v prvem ali tudi v drugem letu pa samo z umetnimi gnojili.

V kolikor nismo mogli pognojiti travnikov jeseni in tekem zime, jih lahko pognojimo pa v zgodnji spomladi, dokler ne pričnejo zeleneti. Če nam primanjkuje domačih gnojil, ali če so travniki tako oddaljeni ali v taki legi, da jih le težko ali sploh ne moremo gnojiti z domačimi gnojili, potem moramo poseči po umetnih gnojilih. V tem času lahko gnojimo že prej dobro pobranane in potrebne suhe travnike s 40 odstotno kalijevo soljo, superfosfatom in dušikom. S 40 odstotno kalijevo soljo dovajamo v zemljo kalij, s superfosfatom fosforovo kislino in z apnenim dušikom, v katerem je 60% apna, dušik in apno. Ker je potrebno, da pospešujemo na travnikih istočasno rast trav in detelj, zato moramo skrbeti vedno za polno gnojenje travnikov. Kalijeva in fosforovkislina gnojila pospešujejo zlasti rast detelj, dušikata pa rast trav. Poleg tega napravljajo kalijevo gnojilo trave bolj okusne in tečne.

Za pognojenje 1 ha travnika je potrebno 300 kg 40 odstotne kalijeve soli, 400 kg superfosfata in 200 kg apnenega dušika. Kalijevo sol in superfosfat lahko pomešamo in jih skupno trosimo. Apneni dušik pa pomešamo s suho zemljo in ga trosimo samega zase, ker ga s superfosfatom ne smemo mešati. Vsakokrat pa je treba trositi apneni dušik pred začetkom rasti na travniku. Za trošenje je najugodnejše mirno vreme.

Je govor o načinih ribarstva pri nas, tozadevni zakonodaji, o industriji za predelavo itd. Znanstveno proučevanje morja je novejšega datuma. Dodatek knjige pa prinaša tudi nekaj materiala o organizaciji pospeševanja ribarstva. Knjiga je zlasti poučna zato, ker je bil pisec mnogo po svetu v študijske svrhe (Skandinavija, Holandija itd.). Cena knjige je 90 Din.

Borza

Dne 22. marca 1933.

Denar

Danes so na ljubljanski borzi popustili tečaji Amsterdam, Bruslja, Londona in Pariza. Curih je ostal neizpremenjen, narasli pa so Berlin, New York, Praga in Trst. Na ljubljanski borzi ni bilo prometa, na zagrebški polovica normalne količine. Avstrijski šiling je bil v Ljubljani zaključen po 9, v Zagrebu pa je padel na 8,53—8,63, zaključen je bil po 8,58 (10.000 šil.). V Belgradu je notiral 8,50 bl. — Grški bini so notirali v Zagrebu 35—35,50, v Belgradu 37—38.

Ljubljana. Amsterdam 2314.85—2316.21, Berlin 1365.14—1375.94, Bruselj 801.91—805.85, London 193.36—197.06, Curih 1108.35—1118.85, New York 5723.53—5751.79, Praga 225.54—226.66, Praga 170.67 do 171.53, Trst 235.46—237.86.

Skupni promet na zagrebški borzi je znašal brez kompenzacij 27.816 Din.

Curih. Pariz 20.3525, London 17.72, New York 518.375, Bruselj 72.375, Milan 26.70, Madrid 43.90, Amsterdam 208.75, Berlin 123.35, Dunaj 72.91 (priv. 58.30), Stockholm 93.90, Oslo 90.90, Kopenhagen 79, Sofija 3.70, Praga 15.40, Varšava 58, Atene 2.96, Carigrad 2.48, Bukarešta 3.08.

Vrednostni papirji

Vojna škoda se je danes ustalila, dočim so dolarski papirji tendirali slabše. Promet je bil na zagrebški borzi tako zneten kot že dolgo ne. Znašal je: vojna škoda 400 kom., 8% Bler 500 dol., 7% Bler 2000 dol. in 7% pos. DHB 1000 dol. Nadalje je bilo zaključenih 70 delnic Priv. agr. banke. Ljubljana. 7% inv. pos. 43—44, vojna škoda 182—184, 8% Bler. pos. 37.50—39.50, 7% Bler. pos. 35—37, Trboveljska 140—150.

Zagreb. Drž. papirji: 7% inv. pos. 43 den., agrarji 23—24.50, vojna škoda 181—183 (181.50, 183), 4. 178—181, 6% begl. obv. 30 den., 7% Bler. pos. 34—35 (35), 8% Bler. pos. 37—39 (37.50), 7% pos. DHB 39.50—42 (40). — Delnice: Narodna banka 3600 bl., Priv. agr. banka 221—223 (222, 226), Šečetera Osječki 90—95 (90), Impels 55 den., Trbovelje 125—130.

Belgrad. Narodna banka 3350 do 3375 (3345, 3340), Priv. agr. banka 192—193 (193, 191), 7% inv. pos. 43—43.50 (42.50, 43), agrarji 23.50 bl., vojna škoda 180—181 (182, 179), 6% begl. obv. 31.25—31.50 (31.50), 7% pos. DHB 42 bl.

Dunaj. Don. sav. jadr. 55.90, Mundus 5.01, Alpin 11.70, Trboveljska 15.90, Leykam 0.90.

Žitni trg

Novi Sad. Pšenica: bč. okol. Novi Sad, bč. okol. Sombor, gšč., sčb. potiska, eremeka 217.5—220, gor. ban. 215—217.5. — Fižol: bč., srem. beli, brez vreče 2% 107.5—110. — Ostalo neizpremenjeno. Tendence mirna. Promet: 38 vagonov.

Chicago. Pšenica: maj 51.25, julij 51.75, sept. 52.75, Koruza: maj 27.75, julij 29.75, september 31.625. Oves: maj 18. Rž: maj 36.625.

Winnipeg. Pšenica: maj 49.875, julij 51, oktober 52.625.

Živina

Zivinski sejum v Kranju 20. marca. Prignali so 1 bika, 57 volov, 29 krav, 5 telic, 3 teleta in 14 prašičkov. Cene: voli 4, 3.50 in 3 Din; krave 2.50, 2 in 1.50 Din; telice 4 in 3 Din; biksi 2.50 Din; teleta 5, 6 in 7 Din; prašiči pitani 6, 7, do 9 Din; prašički za rejo 300 Din par.

LJUBLJANSKO GLEDALIŠČE

DRAMA

Začetek ob 20. uri

Četrtek, 23. marca: DAME Z ZELENI MI KLO-BUKI. Red B.

Petek, 24. marca: zaprto.

Sobota, 25. marca: KROG S KREDO. Izven. Znižane cene.

OPERA

Začetek ob 20. uri.

Četrtek, 23. marca: SAMSON IN DALILA. Premijera. Red D.

Petek, 24. marca: Zaprto.

Sobota, 25. marca ob 15: PRI BELEM KONJICKU. Izven. Znižane cene. — Ob 20: PROSLAVA MATERINSKEGA DNE. Izvo.

Nedelja, 26. marca: ERIKA. Izven. Znižane cene.

Novo mesto

Oseba vesti. Učiteljica Vrisk-Zurc Valerija je premeščena iz Boščeveča v Zetaki banovini v Bircno vas pri Novem mestu. — Učitelj Vizjak Ciril je premeščen iz Črnomlja v Prečno pri Novem mestu. — Na tukajšnje realno gimnazijo je imenovan gosp. prof. Ferdo Kozak.

Zborovanje novomeškega učiteljskega. Dne 18. t. m. je zborovalo v velikem številu novomeško učiteljsko na omenovi šoli. Pogovor se je vršil o raznih strokovnih in stanovskih zadevah. Za vrtnarje v izbor: učitelj Dekval iz Dvora, Mrvar iz Žužemberka, Marinč iz Brusnice in Ivanetič iz Novoga mesta. Šolski upravitelj Marinč je predaval o temi »Učitelj v službi pevke: muze in kot gojitelj narodne pesmi«. Razvijal je zelo primerne in lepe misli o gojitvi petja v šoli in med ljudstvom ter o zbiranju narodnih pesmi. Z učiteljske Danico Kiferle je zapel nekaj zelo lepih manj znanih narodnih pesmi. Nato je imel skioptično predavanje učitelj Pirnat o temi »Vzdolž Jadranske obale«.

Primskovo pri Litiji

Prav pomladansko vreme je že tu in vse mrgoli na polju in v vinogradih. Dal Bog, da bi imeli še nekaj časa tako lepo vreme! — Zlikovec so odneali prejšnji teden gospodu županu nekaj prekanjenega mesa. Poskušali so vdreti tudi v trgovino g. Zupaniča, pa jim ni bila sreča mila. Posetili so tudi župnišče, kjer so odneali ključ od kleti. Pa tudi šoli niso priznale, pa niso ničesar našli, ker je bilo vredno odnesti. Bili so najbrže domačini, ker leti poznajo dobro krajevne razmere. Najlepše na tej stvari pa je, da baže vedo za zlikovce, pa se jih ne upajo naznaniti. Nekaterim so pač ljubši ne-pošteni ljudje, kakor pošteni. — Tudi beraška nadloga postaja vsak dan predrnejša. Nič ne prosijo in molijo, temveč zahtevajo. Pa kako znajo kleti! Z nobenim darom niso zadovoljni. Mislim pa, da večina ni potrebna, so to le delamrži ljudje, katerim sladko vince bolj diši kot pošteno delo.

Naznanila

Pevcem »Ljubljane! Drevi ob 8 redna vaja celotnega pevskega zbora. Ker smo tik pred nastopom, je dolžnost vseh pevki in pevcev, da se vaje gotovo in točno udeležijo. — Pevovodja, stopno vsakomur. Pričetek ob 18.

Sv. Krištof — Marijina družba: V nedeljo, 26. t. m. ob pol 8 zvečer pretresljiva drama »Dušec. Pridite in prepričajte se!

Predavanje v kemičnem seminarju. V petek, dne 24. t. m. bo predaval gospod dekan prof. dr. ing. A. Kral o predmetu: »Poznatki o elastičnosti in trdnosti pri tehničnih preizkusih. Predavanje se bo vršilo v kemični predavalnici drž. realne gimnazije, Vegova ulica 4 in je do-
Drevi ob 20 se vrši deveto poljudnoznanstveno predavanje Prirodnoznanstvene sekcije Muzejskega društva za Slovenijo v dvorani Delavske zbornice na Miklošičevi cesti. Predava g. dr. Oskar Reya: »Moje potovanje po francoskem Maroku«. Predavanje, ki je zanimivo za širše sloje, bodo spremljale številne skioptične slike. Sekcija vabi na čim številnejšo udeležbo. Vstopnina običajna (sedeži po Din. 1, stojišča po Din 2).

Prirodnoznanstvena sekcija Muzejskega društva za Slovenijo priredi svoje četrto strokovno predavanje v petek, dne 24. t. m., ob 18 na drž. moškem učiteljskem (Resljeva c.) v fizikalni dvorani v drugem nadstropju. Predaval bo g. prof. Srečko Brodar o »Alpskem paleolitiku«. To predavanje bo zanimivo tudi za arheologe in zgodovinarje, daji bo obravnavalo v prvi vrsti splošna vprašanja stare kamene dobe v Alpah. Vabljeni so vsi člani in prijatelji sekcije. Vstop prost.

Na prosvetno-družabnem večeru »Krkec v petek 24. t. m. pri Mikliću bodo posebna atrakcija barvaste skioptične slike k Cervantesovemu Don Kihotu, o katerem bo predaval g. Podbevšek. Zatem skioptične slike k Mitrovemu svetličku onstran Gorjancev. Končno gošča. Obeta se zopet prap lep večer. Brez vstopnine!

Bivši mornarji vojne in trgovske mornarice! Pravilnik Mornarske sekcije Jadranske straže je odobren. Sestanek se vrši dne 24. marca 1933 ob 20 pri »Sokolu«. Udeležite se radi važnosti vsi sestanki! — Krajevni odbor JS.

Občni zbor Tujsko-prometnega društva v Kranju se vrši v četrtek, to je danes, dne 23. marca ob pol 20 in sicer v restavracijskih prostorih Narodnega doma in ne v knjižnici dvorani, kakor je bilo pomotoma objavljeno. K polnoštevilni udeležbi vabi vse interese — odbor.

Združenje jugoslovanskih inženjerjev in arhitektov — sekcija Ljubljana ima svoj redni občni zbor v petek, dne 24. marca ob pol 8 zvečer v lastnem lokalu na Kongresnem trgu 1, I. nadstropje (poslojje Kazine).

Radio

Programi Radio-Ljubljana

Četrtek, 23. marca: 12.15 Plošče. — 12.45 Dnevne vesti. — 13.00 Čas, plošče, borza. — 17.30 Salonski kvintet. — 18.30 Italijanska (dr. St. Lehen). — 19. Korist rastlinstva: Naše žitarice: Odkod so prišle? Kje bivajo? (prof. Pengov). — 19.30 Pog

Mali oglasi

V malih oglaših velja vsaka beseda Din 1.—; ženilovanjski oglasi Din 2.—. Najmanjši znesek za mali oglas Din 10.—. Mali oglas se plačuje tako pri naročilu. — Pri oglaših reklamnega značaja se računa enokolonska, 3 mm visoka pletiva vrstica po Din 2-50. Za pismene odgovore glede malih oglasov treba priložiti znamko.

Službe iščejo

Natakarica
prijazna, poštena, z nekaj kavčije, išče službo. Ponudbe na področju »Slov.« v Mariboru pod »Čedna«.

Vajenci

Vajenka
za elektrotehnično trgovino se takoj sprejme — po možnosti večša nemščina. Ponudbe pod šifro »Elektrika« št. 3174. (v)

Vajenko
sprejme modistinjo. Salon »La femme Chic«, Selenburgova ul. 6/L. (v)

Službo dobe

Sprejem
tako pomočnika za boljše delo. — Furlan Josip, krojač, Hoče pri Mariboru. b

Mlajšo postrežnico
za vsa hišna dela, sprejem za tri dni v tednu. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 3226. (b)

Denar

Brezobrestna posojila
za nakup premičnin in nepremičnin, doto, razdolžitve itd., proti poroštvu, zasnami ali vključbi dajejo: »Kreditne zadruge«, Ljubljana, pp. 307. Sprejmejo zastopnike.

Iščemo vlož. knjižice
Celjske posojilnice in jih sprejmemo v polni vrednosti kot hipoteko na prvo mesto. Informacijska pisarna Maribor, Jurčičeva ulica 8. (d)

Vložne knjižice
kupite ali prodaste najbolje pri Komand. družbi M. JANKOLE, Ljubljana, Selenburgova ulica 6. II. Telefon 30-52. (d)

Kupim
hranilno knjižico do Din 20.000 — Kmetijske hranilnice in posojilnice v Kranjcih. — Mozetič, Celje, Lava 1. (d)

GREŠITE MNOGO
»Kako ne čitate redno SLOVENCA«

Stanovanja

IŠČEJO:

Sobo in kuhinjo
suho, solčno, išče mirna stranka dveh oseb cel dan zdoma, za april ali maj, najraje v šentpeterski okolici ali kolodvorskem okraju. — Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Točni plačnik« št. 3222. (c)

ODDAJO:

Lepa opremljena soba
se takoj odda. Povšetova št. 7, Kodeljevo. (s)

Kupino

Ia bukovne hlobo
sveže sečnje, franko nakladalna postaja, kupite Ivan Ogorelec & Co. — Zalec. (k)

Vaškovstvo
Zlato kupine
po najvišjih cenah
CERNE, juvelir, Ljubljana, Wolfova ulica št. 3.

Objave

Podpisani izjavljam
da so očitki, katere sem izrekel gosp. Janezu Slaparu, posestniku v Lomu, neutemeljeni — in se mu zahvaljujem, da je odstopil od tožbe. Tišler Jožef, pos., Dolina. (o)

Posvetila

Droben oglas v »Slovenca«
posvetilo ti hitro prodaja; če že ne z gotovim denarjem pač kupca ti s knjižico da.

Proda se

v Čirčah pri Kranju hiša z vrtom, hlevom in svinjakom, za rejo dveh goved in dveh prašičev. Vse v dobrem stanju. Cena 30.000 Din. Plačilo možno deloma v hranilnih knjižicah. Proda se vsled preselitve. Poizve se pri N. Jarc, vulgo Tine v Čirčah pri Kranju. (p)

Prodamo

Če avto svoj stari prodajaš
ali motorja bi želel se rad, brzi kupci ti mnogo prihrane Slovenec najmanjši inšert

Olepšajte svoj vrt
z ličnimi betonskimi ploščami ob gredicah, katere dobite po zelo nizki ceni pri Jos. Cihla, tvornica cementnih izdelkov, Tyrševa 69. (l)

Pozor!

Pozor!

Dr. Ciril Potočnik

Dobri pastir

To je knjiga meditacij o Jezusovem življenju, ki je izšla v treh knjigah. Obravnava vsa sodobna vprašanja, zelo primerna za postni čas.

Knjiga se naroča pri založnici t. j. v prodajalni Ničmanovi v Ljubljani.

Cena: Prvi zvezek broširan Din 38.—, vezan Din 50.—. Drugi in tretji zvezek broširan à Din 40.—, vezan à Din 52.— po pošti 2 Din več.

Krompirja
ponudim občini na Dolenjskem, izbranega, belega, za seme in jed. En vagon belega, 1000 kg z godnjega, franko vagon Dravograd-Meža po 75 par. Plačljivo do 1. julija t. l. A. Vogrinc, župnik, Libelče. (l)

Vrtnice

nizke, v novejših krasnih barvah, 10 grmičkov Din 60 — razpošilja vrtnarstvo »Jemec«, Maribor. l

Gorenjski

semenski krompir
»beli« »Onelda« in zgodnji »Rožnik« dobavlja po ugodni ceni Kmet. okrajna zadruga v Kraju.

Ugodno na prodaj

10 m² smrekovih lat, 20 m² hrastovih desk, 10 m² javorjevega, jesenovega in brestovega lesa, 4 m² orehovih desk. Kupci naj javijo naslove Sreskemu sodišču Konjice pod opr. št. E-1429/32. (l)

Ugodno naprodaj na javni dražbi:

1500 l vina, več sodov, deske, svinje — 25. marca ob 14 v Partinju 51, p. Sv. Jurij v Slov. gorici. (l)

Auto-motor

Automobili
in motocikli, malo rabljeni, naprodaj po najnižjih cenah. Autotvrdka Žužek, Ljubljana, Tavčarjeva 11. (f)

Glasba

Harmonije in pianine
kupite najceneje, tudi na obroke v tvornici Ivan Kacin, Domžale. (g)

Kratek klavir

dobro ohranjen — kupim. Ponudbe na upr. »Slov.« pod »Klavir« št. 3232. (g)

Občrt

Kašo

lešpren, ajdove moko vedno svežo oddaja za debelo vletarstvo A. VOLK, LJUBLJANA Resinjeva cesta 24

Čitajte in širite »Slovenca«!

Po vsem svetu

se pojavlja nevarno obolenje nog...

Poglejte zvečer svoje noge, če kažejo naslednje znake:

Poglejte, če je koža med prsti vlažna, debela in bela in če se kaže vnetje z razpokanjem kože in z malimi mehurčki. To so prva znamenja nevarne nalezljive bolezni, ki je prodrla že v tisoče hiš. Če opazite samo enega od teh znakov, imate lahko od enega samega dneva zamude veliko škodo. Da dosežete hitro in gotovo olajšanje, vsipajte Saltrat Rodell tako dolgo v vodo, dokler ji sproščeni kisli ne da barve gostega mleka. Takoj, ko se noge v taki mlečni kopeli, so bolezenske krali uničene, zdravilne soli pa prodrejo v znojnice do samega lezra obolenja letočasno pa se omehčajo kurja očesa, da jih lahko takoj odstranimo s koreninami vred. Kdor ima občutljive, trdne, in bolne noge, občuti takoj olajšanje. Vse oteklino izginejo in se večkrat lahko obujejo celo čevlji manjše številke. Z lahkoto potem hodite ves dan in, če treba, tudi plešete ves noč. Cena Saltrat Rodella je neznatna. Dobi se v vseh lekarnah, drogerijah in parfumerijah.

Pridobivate novih naročnikov!

UGODNA NALOŽBA HRANILNIH KNJIZIC!
Tako prodamo veliko stanovanjsko hišo s skladnišnim poslopjem, garažo itd. v Spodnji Šiški. Z malo adaptacijami 16 stanovanj. Kompleks primeren tudi za tovarniški obrat ali veletrgovino. Rentabilnost podana. Sprejemamo hranilne knjižice prvovrstnih zavodov. Resne ponudbe pod »Sp. Šiška« 2983 na upravo Slovenca.

Izpadanje las

bolečine lasišča, temena, prhljaj, srbež in drugo preneha hitro in zanesljivo, lasje se zopet zarastejo, prhljaj in srbež izginejo, če uporabljate

RASTLINSKI IZVLEČEK IZ KOPRIV

Stekleničica 20 Din. Proizvaja in razpošilja stara, L. 1599, ustanovljena Kaptolska lekarna sv. Marije, lekarnar Vlatko Bartulić, Zagreb, Dolac kraj tržnice.

Javna zahvala

in opozorilo!

Članom bivše »Vzajemne pomoči«!

Podpisani smo imeli svoje sorodniške zavarovane pri »Vzajemni pomoči« v Ljubljani. Ta pomožna blagajna pa je propadla in ves naš denar bi bil vržen na cesto, ako ne bi po nasvetu dobrih ljudi prenesli isto zavarovanje na »Splošno vzajemno, podporno in kreditno društvo«, r. z. z. o. z. v Mariboru, vojač Vetrinjske in Tattenbachove ulice. To človekoljubno društvo nam je po smrti naših svojcev-zavarovancev, dasi še ni potekla karentna doba, izplačalo nepričakovano podporo, vsled česar nam je dolžnost priporočati to dobrodelno združbo vsakomur.

Kožar Franc, pek. pom., Maribor; Bračič Julka, trgovka, Medvedci pri Majšpergu; Tomažič Vilma, zasebnica, Kranj; Grimšičar Jakob, kroj. mojster, Radovljica; Hribar Ivan, posestnik, Bohinjska Bistrica; Belak Ivan, posestnik, Zadobrova, Celje; Kuralt Marija, posestnica, Predoslje pri Kranju.

Oglje vzamemo v zameno za umetno gnojilo

Potrebujemo več sto vagonov. Čas dobavljanja v mesecih od maja do novembra tega leta. Bukovo oglje mora tehtati 1 m³ najmanj 200 kg in ne več kot 250 kg. Tolerira se do 6% vlage, 3% pepela, do 5% ogljevega prahu. Ponudbe poslati na Tvernice za dušik, Ruše.

Zahvala

vsem, ki so o priliki prerane in nenadne smrti mojega nepozabnega soproga, gospoda

IGNACIJA KOVAČEVIČA

kakorkoli izkazali sočutje z bridko prizadetimi ostalimi. Posebna zahvala gg. zdravnikom, zlasti g. dr. Spornu, ki je s pravo človekoljubnostjo lajšal pokojniku težke poslednje ure in ljubim sosedom, ki so mi bili v veliko pripomoč. Zahvaleni naj bodo tudi vsi številni prijatelji in znanci rajnikovi in vsi drugi, ki so se udeležili pogreba in poklonili mnogo vencev in cvetja, zlasti pa še pokojnikovi kolegi in Zadruga brivcev, godba »Zarja« in gg. pevci društva »Cankar« za prelepe žalostinke!

Vsem še enkrat najlepša hvala in Bog povrni!

V Ljubljani, dne 23. marca 1953.

Agneza vdova Kovačević.

P. C. Wren:

Lepi Mihael

69

»No, dobro, slednja dva vam ne bosta prizadela hudega,« sem ga tolažil, »saj nimate treh src... Povedali nam boste vse... Midva se bova pobrigala za vas... Le opogumite se sedaj,« sem ga pomirjal, kajti pričakoval sem, da ga bo vsak čas posilil jok.

»Toda vi vendar ne boste privedli nikogar s seboj in nikomur rekli besedice — nobene besedice?!« je moledeval.

»Ne žive duše in ne besedice,« sem odgovoril. »Počakajte na naju v skupini palm onstran vodnjaka,« sem mu rekel in šel iskat Mihaela.

Kakor hitro sem mogel nemoteno z njim govoriti, sem mu povedal vse o Bolidarju. Povrnila sva se k zelenici in ko sva prišla blizu studenca, sem živžgal: »Avez-vous vu la casquette de Père Bougeaud?« Bolidar se je jel pomikati proti nama — trepetal je od bojazni in mrzlice.

Sedli smo skriti za nekim visokim peščenim holcem.

Sprva je govoril pretrgano in nerazumljivo, toda kmalu nama je bilo jasno, da se je v svojem strahu in obupu zatekel k nama kot zadnjemu zatočišču.

»Moja prijateljca,« je bleblela, »moram se vama izpovedati in vidva me morata oteči, ne morem tega dalje prenašati. Moja vest mi brani. Moja poštenost... Moja duša... Moja hvaležnost... Tiste noči, ko so me tako surovo trpinčili, sta me vidva hotela rešiti — čeprav sta morala meniti, da sem vaju hotel oropati. Smešno, seveda smešno! In nervozno se je začel smejati.

»Seveda docela smešno,« ga je tešil Mihael, »toda kaj nam imate prav za prav povedati?«

»Vaš dijamant! Vaš dijamant!« je zašepetal Bolidar hripavo, zagrabil Mihaelovo zapestje in vznemirjen bolščal vanj.

»Ah, moj dijamant, kaj je z njim?« je vprašal Mihael veselo.

»Lejaune! Lejaune ga hoče imeti,« je sikal Bolidar. »On me bo umoril! Umoril me bo! In če ne on, pa Schwartz ali Boldini!... Oh, kaj naj storim? Kaj naj storim?« je jadikoval.

Mihael je potlepal ubogega grešnika po ramenih. »Le pomirite se, nihče vas ne bo umoril,« ga je tolažil, ko da bi imel pred seboj preplašeno dete. »Povejte nama vse, da vidiva, kaj se da ukreniti... Pristopili boste k naši stranki in se vam ne bo nič zgodilo.«

»Vaši stranki?« je vprašal Bolidar. »Kaj je to, Vaša stranka? In kaj hočete storiti?«

»O, mi smo prava stranka — najboljši fantje vse posadke. In mi bomo Lejaunea posvarili, ako Schwartz ne zavzame svojega morilnega načrta,« mu je pojasnjeval Mihael.

»Kaj hočete storiti?« je vprašal Bolidar in osupel zijal v Mihaela.

»Posvariti Lejaunea,« je ponovil Mihael.

Bolidar je dvignil roke nad glavo in se brezumno smejal.

»Toda on ve vse! — On vel — Ve vse! — On ve, kdo je pri stvari — in kdaj se bo vršilo — in vsako besedo ve, ki so jo tukaj govorili!« je hreščal Bolidar s pretrganim, hripavim glasom.

Mihael in jaz sva se zbegana spogledovala.

»Kdo mu pa pove vse?« je vprašal Mihael.

»Jaz!« je bil ponosni odgovor tega nesramnega podleža. »In ko bo imel vaš dijamant, me bo umoril,« je stokal.

Bil sem popolnoma zmeden. — Če je Lejaune vse vedel, v kakem položaju smo se potem nahajali mi?

»Zakaj Lejaune ničesar ne započne?« je vprašal Mihael.

»Oh, on ne lenari,« je rekel Bolidar. »On bo Schwartz prehitel za eno noč.«

»Zakaj pa čaka?« sva vprašala sočasno.

»Da bo videl, kaj storita vidva,« je odgovoril. »Ako se bosta pridružila Schwartzu, bosta umorjena z njim vred eno noč pred umorom, in jaz vam bom odvzel di-

jamant. Če se pa Schwartzu ne priključita, vas bodo umorili v boju.«

»Pdo me bo?« je vprašal Mihael.

»Jaz,« je dejal Bolidar. »Ako potegneta s Schwartzom, bom jaz na strani predstojnikov in z Lejauneom in drugimi bom prišel ponoči v sobo, kjer spi moštvo. Medtem ko bomo s puškami krotili upornike, se bo moja soprožila in vas usmrtila... Ako pa ne boste s Schwartzom, bom jaz pri upornikih in ko boste z Lejauneom in njegovimi pripadniki prišli ponoči v sobo, vas bom jaz ustrelil iz postelje... V vsakem slučaju morate umreti, in jaz sem čisto prepričan, da moram tudi jaz umreti... O Bog! O Jezus Kristus! O sveta Devica! O vsi svetniki božji!« je ternal.

»Postavimo pa, da se jaz branim dati Schwartzu kakršenkoli odgovor in se zadržim po vsem nepristransko, kaj potlej?« je vprašal Mihael.

»Potem moram jaz naščuvati upornike in jih pripraviti do tega, da vas umorijo, ker se ne udeležite upora, da ne bi bilo videti, ko da bi jaz osebnostno imel kako sovraštvo proti vam. In jaz naj se sam opredim, da vam napravim konec... Potem vam moram odvzeti dijamant in ga dati Lejauneu. In Lejaune me bo ustrelil, ako mu dijamanta ne prinesem,« je tulil Portugalec pretresljivo.

»Ali je Boldini soudeležen?« je vprašal Mihael.

»Mislim namreč, če sta z Lejauneom sporazumljena?«

»Namreč, Boldini ve, da je Lejauneu vse znano,« se je glasil odgovor. »In ta dva bosta uporabila Dupréja, St. Andréja, Corderija, Marisa in vaju dva za to, da o polnoči odvedeta razorožene upornike... Toda dvomim, da bi si Boldini in Lejaune dosti zaupala; Guantaio tega ne veruje. Meni, da hoče Boldini sam dobiti dijamant in da Lejaune to sluti. Vsaj Guantaio mi je tako povedal, toda jaz mu ne verjamem...«

»Zares ne?« je dejal Mihael.

»Ne, jaz nisem prepričan, da bi bil vseskozi pošten,« je menil Bolidar dvomeče.

»Temu se čudim,« je odvrnil Mihael, »tak propalež!«